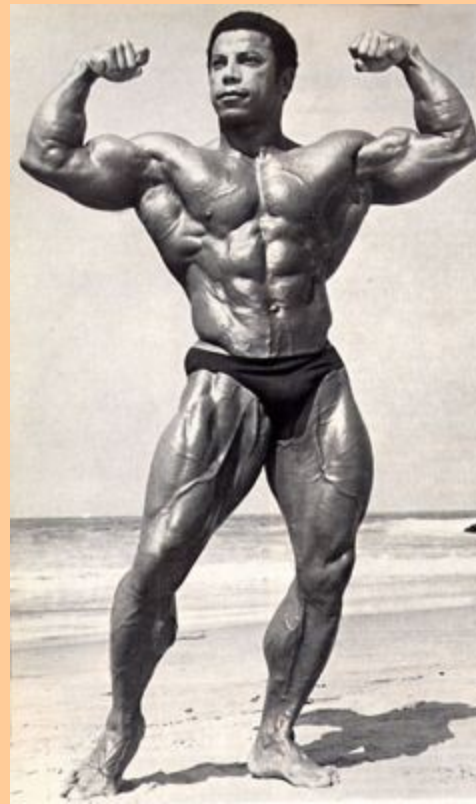
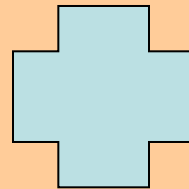
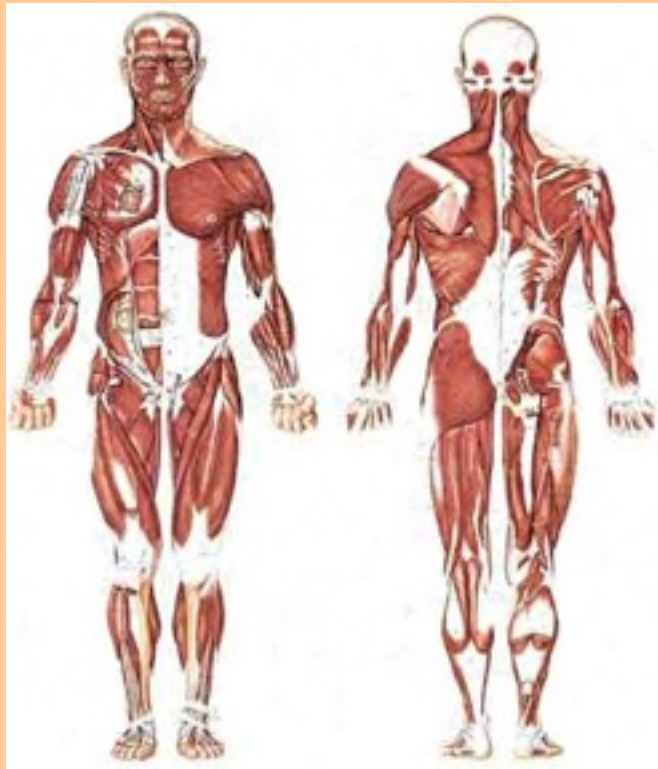
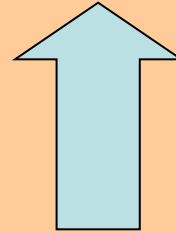

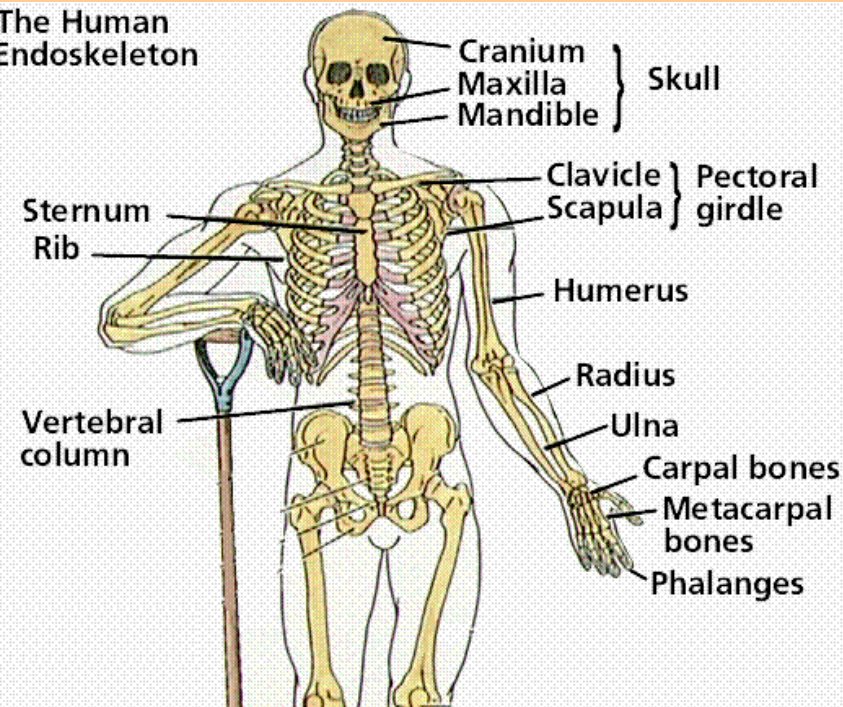
Anatomie - svalová soustava

Podpůrně pohybový aparát člověka

The Human Endoskeleton

Vlastnosti a složení svalové tkáně

Svalová tkáň - 25% organické látky, 75% voda
specializovaná tkáň k pohybu -

kontrakcí svalu se vytváří napětí, to se přenáší na kosti

Funkční složka: myofibrily obsahující stažitelná myofilamenta,
a výsledkem je pohyb
tvorena strukturálními proteiny:

- kontraktilní – aktin a myozin

Vlastnosti svalové tkáně -
pružnost svalu - titin, nebulin

regulační – tropomyozin, troponin

Excitabilita - schopnost přijímat podněty a reagovat na
fixační desmin, vimentin

myoglobin, enzymy, glykogen, malé množství tuků,
dusíkatých látek

Kontraktilita - schopnost generovat sílu

Z hlediska protahování jsou nejdůležitější - titin a nebulin
prostřednictvím zkrácení

Elasticita - schopnost návratu do výchozího stavu

Sval - stavba

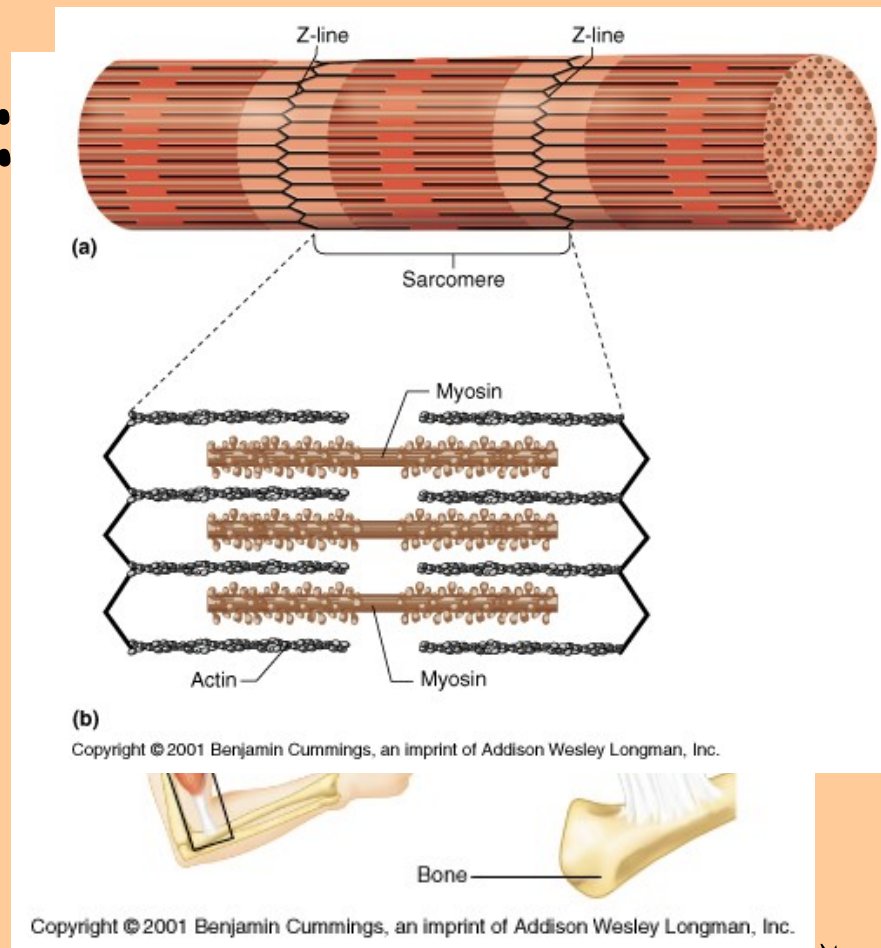
Sarkomera
Svalové povázky:

Epimysium

Perimysium

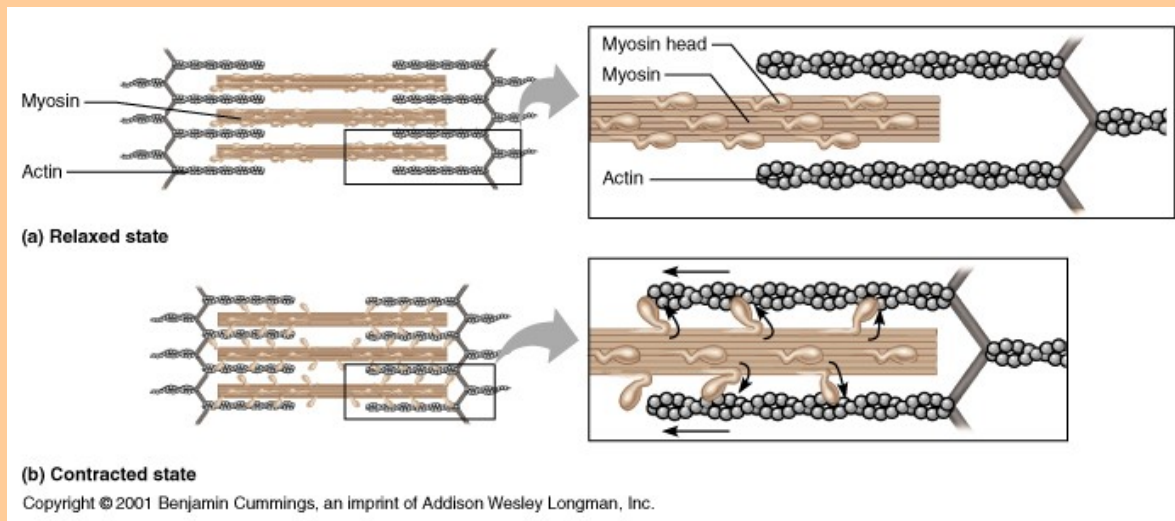
Endomysium

Svalové vlákno - soubuní, mnohjaderný útvar - 13-30cm, organely- sarkoplazma, sark.ret., mitochondrie....

Struktura sarkomery

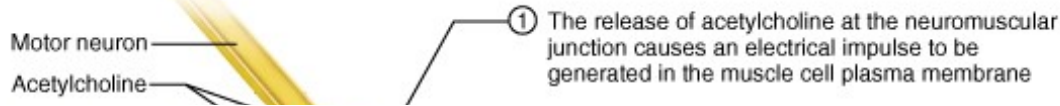
- **Sarkomera** - nejmenší jednotka stažitelnosti, úsek mezi dvěma Z - membránami
- možnost protažení až o 50% = protažení sarkomer není překážkou protažení svalu

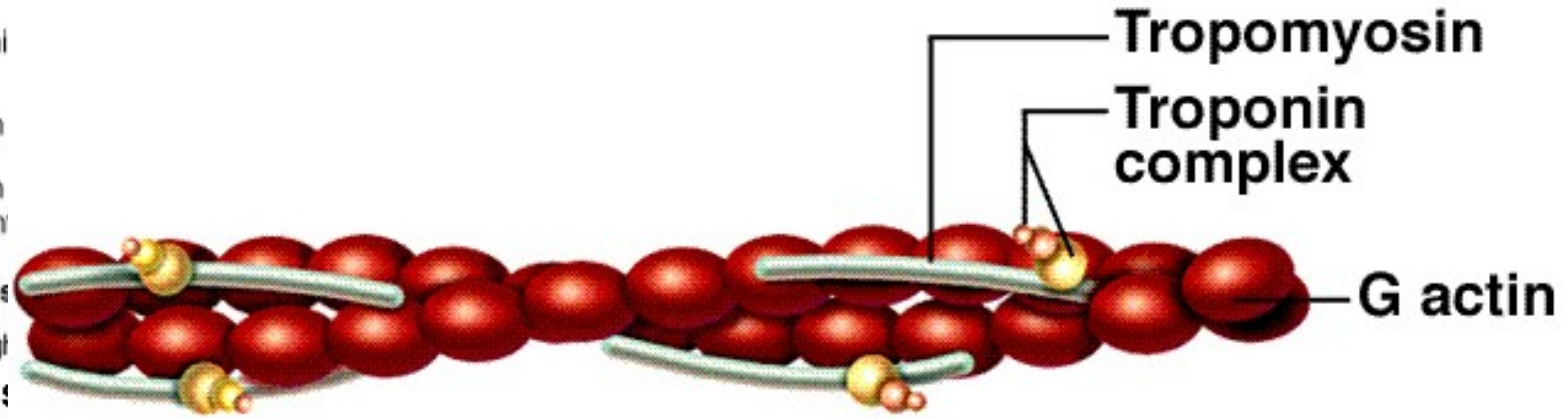

Mechanismus svalové kontrakce

Interakce Ca²⁺ s troponinem a tropomyosinem
 vyvolává tlak, který způsobuje
 zrušení troponin, tropomyosinového komplexu

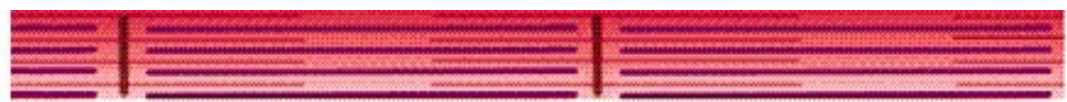

Trc
 Actin
 Troponi
 Myosin
 Myosin
 filamen
 (a) Res
 Copyright

Thin filament

of r
 fiber
 Copyright © 2001 Benjamin Cummings, an imprint of Addison Wesley Longman, Inc.

Typy svalových vláken

S₀ - pomalá oxidativní, hustá kapilarizace, hodně mitochondrií, fázická

edně síť jemnější
rií, ve obná vůči ú

objemár, m
, rychla, snadno unaví

toupení jednotlivých typů svalových vláken se v průběhu života nemění,

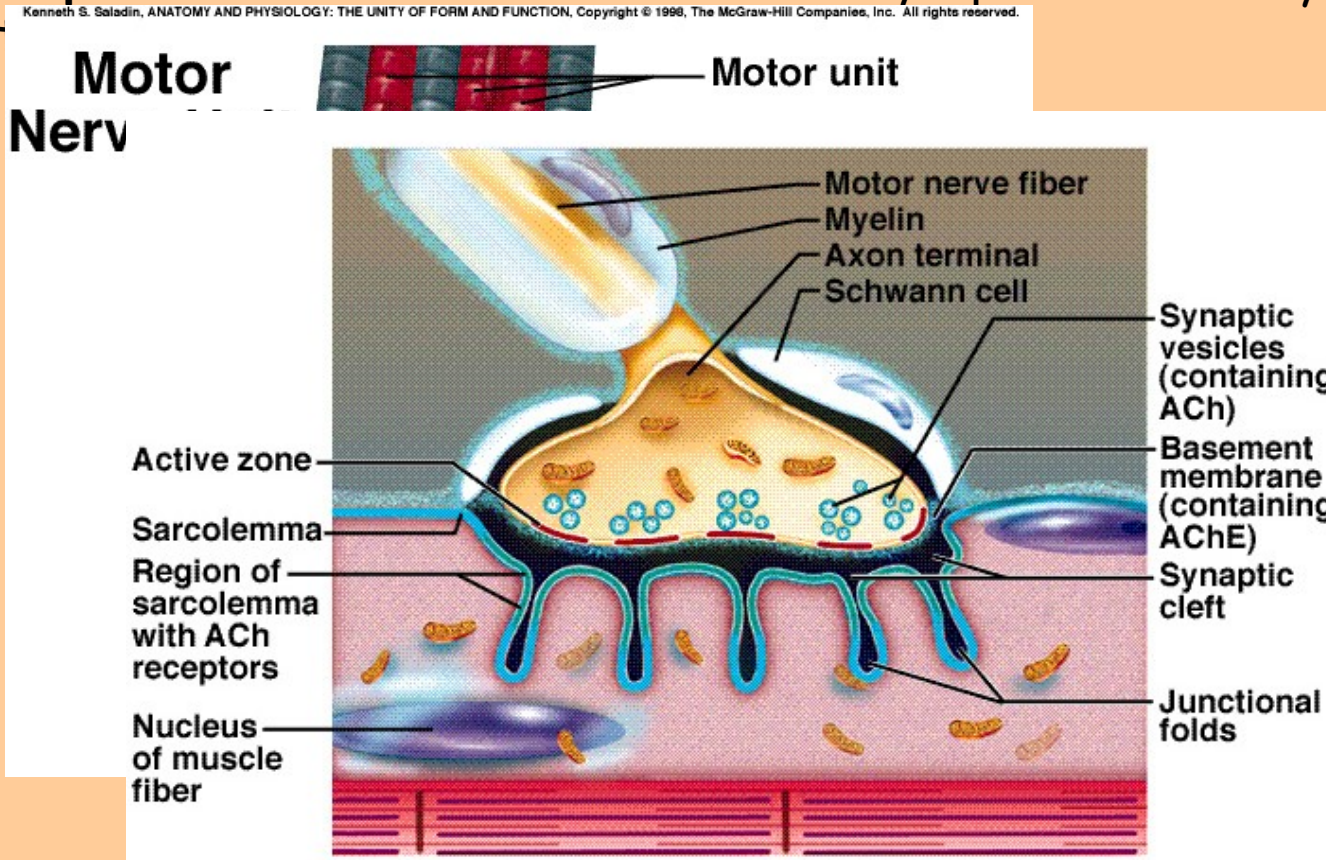
Inervace svalového vlákna

Motorická vlákna - axony nervových buněk míchy a mozkového kmene

Motorická jednotka

Motorická ploténka - interakce svalu a nervu - synapse - membrány -

pre- post

Propriocepce

- Svalové vřeténko – intrafuzální svalová vlákna
- Golgiho tělíska

Svalové skupiny

- Obličej
- Krk
- Záda
- Trup
- Horní končetina
- Dolní končetina

Svaly obličeje

- Mimické svaly
- Svaly žvýkací
- Svaly klenby lebni

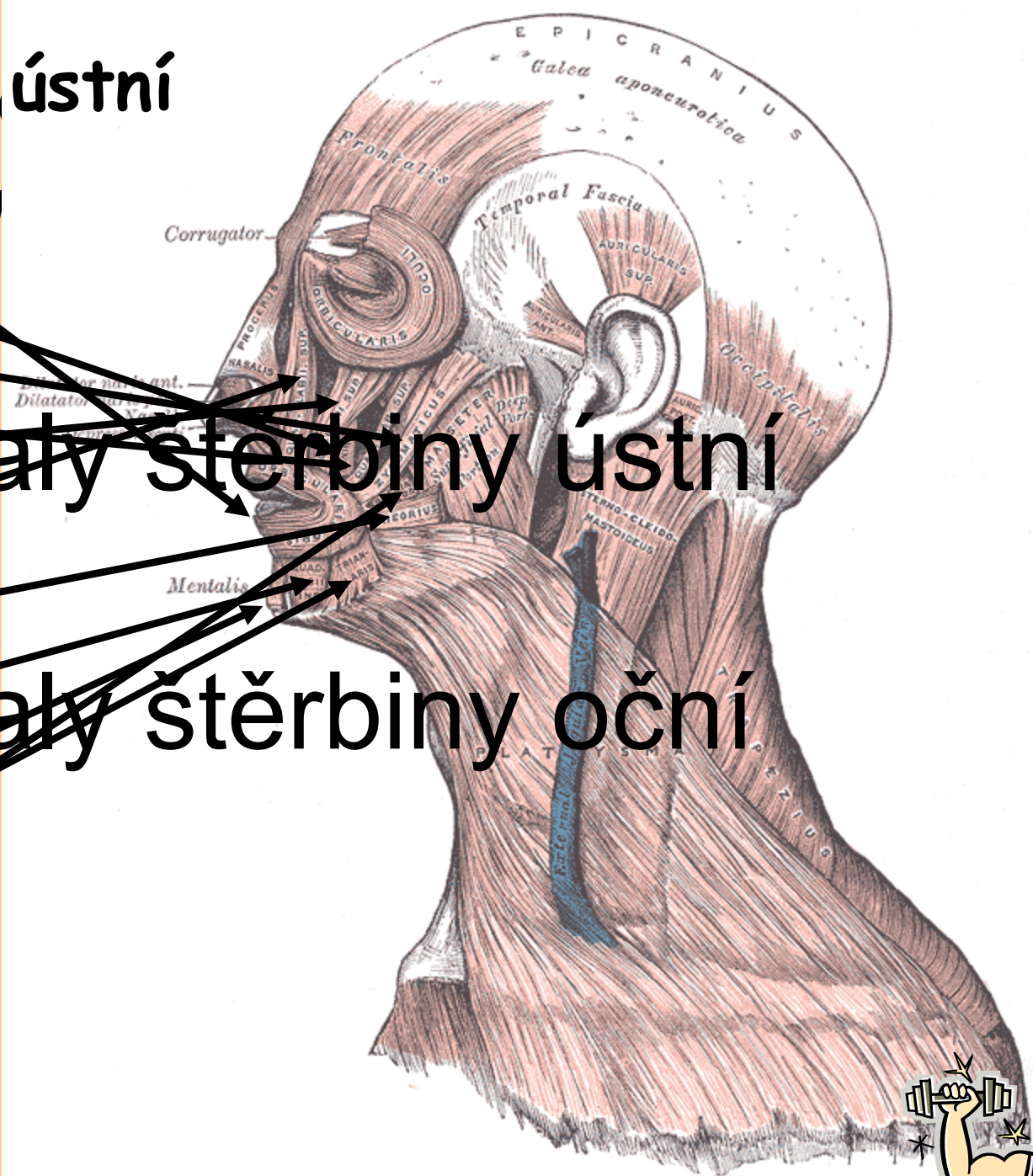

Svaly šterbiny ústní

- *m. orbicularis oris*
- *m. levator anguli oris*
- *m. zygomaticus major et minor*
- *m. levator labii superioris*
- *m. levator labii superioris alaeque nasi*
- *m. risorius*
- *m. depressor labii inferioris*
- *m. depressor anguli oris*
- *m. mentalis*
- *m. buccinator*

~~Svaly šterbiny ústní~~

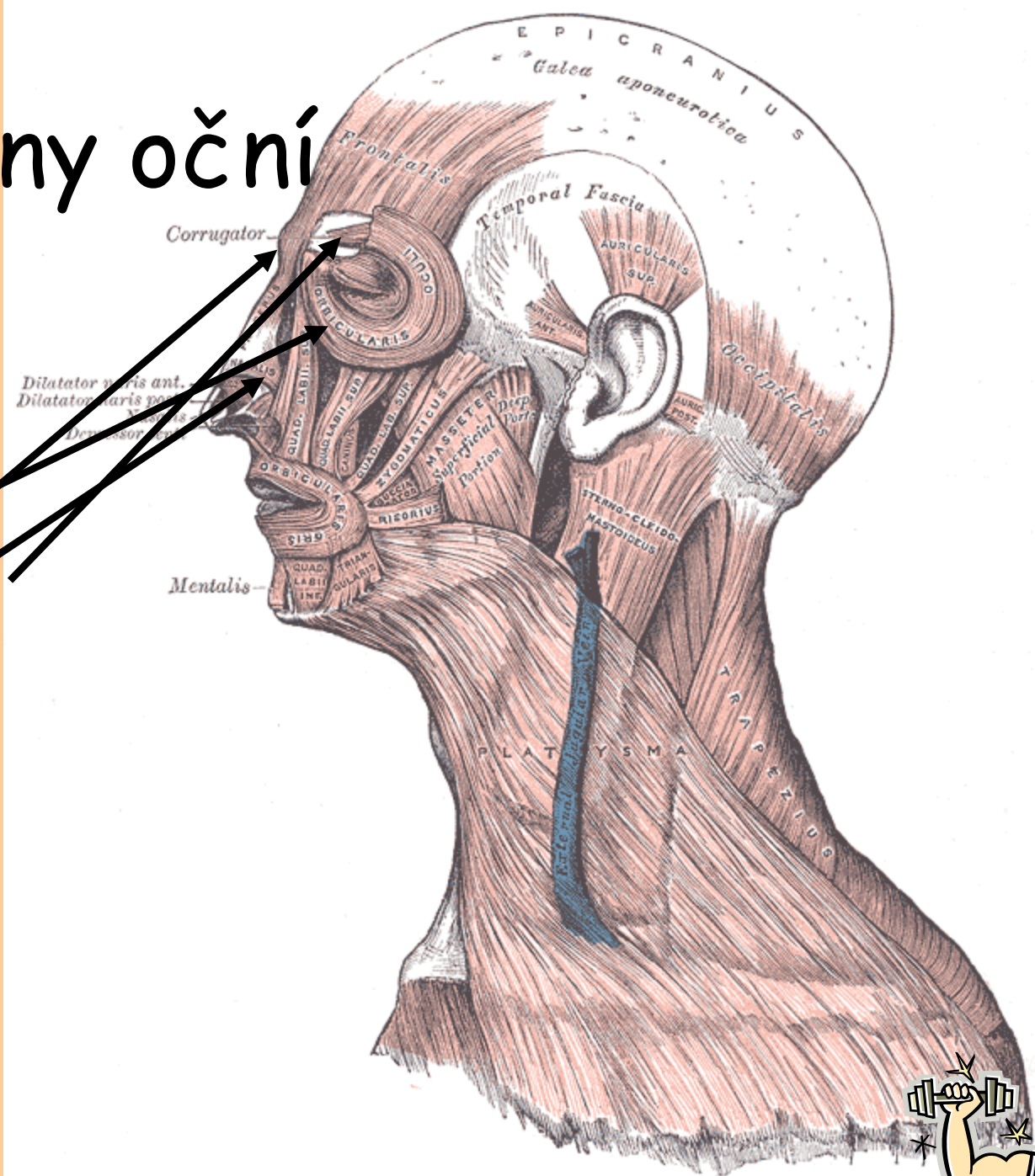
~~Svaly šterbiny oční~~

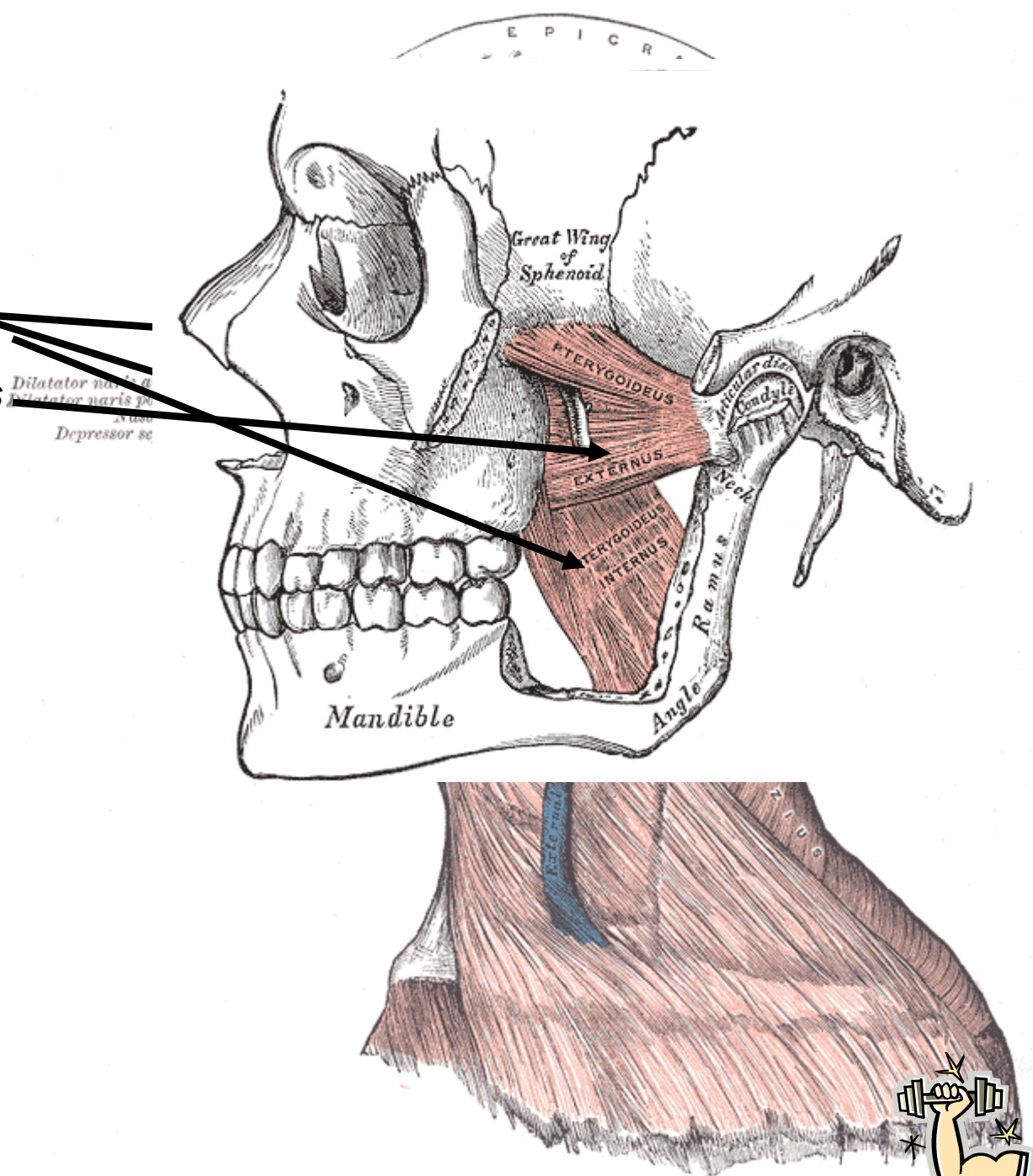
Svaly štěrbiný oční

- *m. orbicularis oculi*
- *m. corrugator supercili*
- *m. procerus*
- *m. nasalis*

Žvýkácí svaly

- *m. masseter*
- *m. temporalis*
- *m. pterygoideus medialis*
- *m. pterygoideus lateralis*

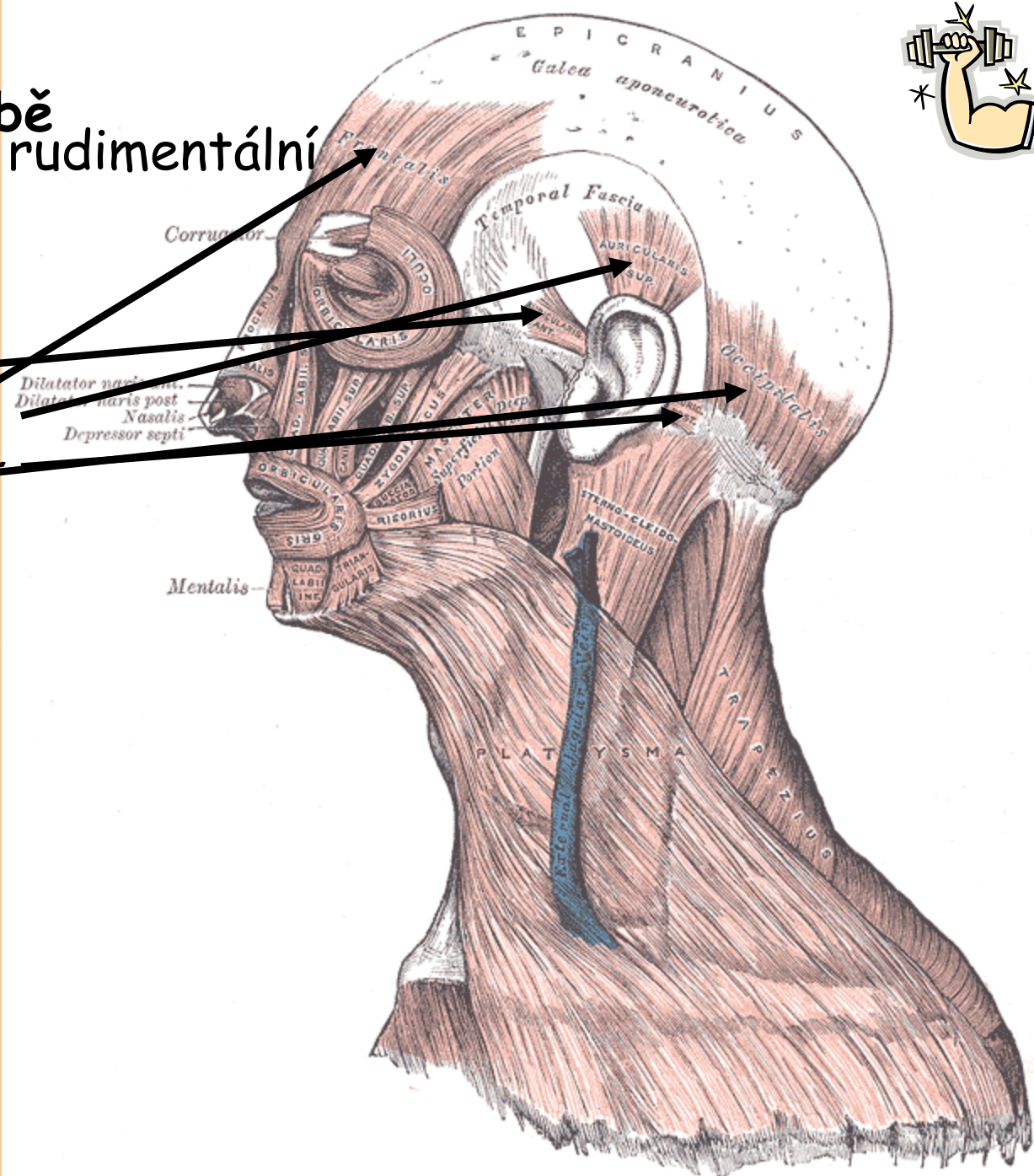

Svaly na lebeční klenbě

Svaly ušního boltce rudimentární

- m. Occipitofrontalis*
- m. auricularis anterior*
- m. auricularis superior,*
venter frontalis
- m. auricularis posterior*
venter occipitalis

Inervace

- Svaly mimické - *n. facialis*
- Svaly žvýkácí - *n. trigeminus*

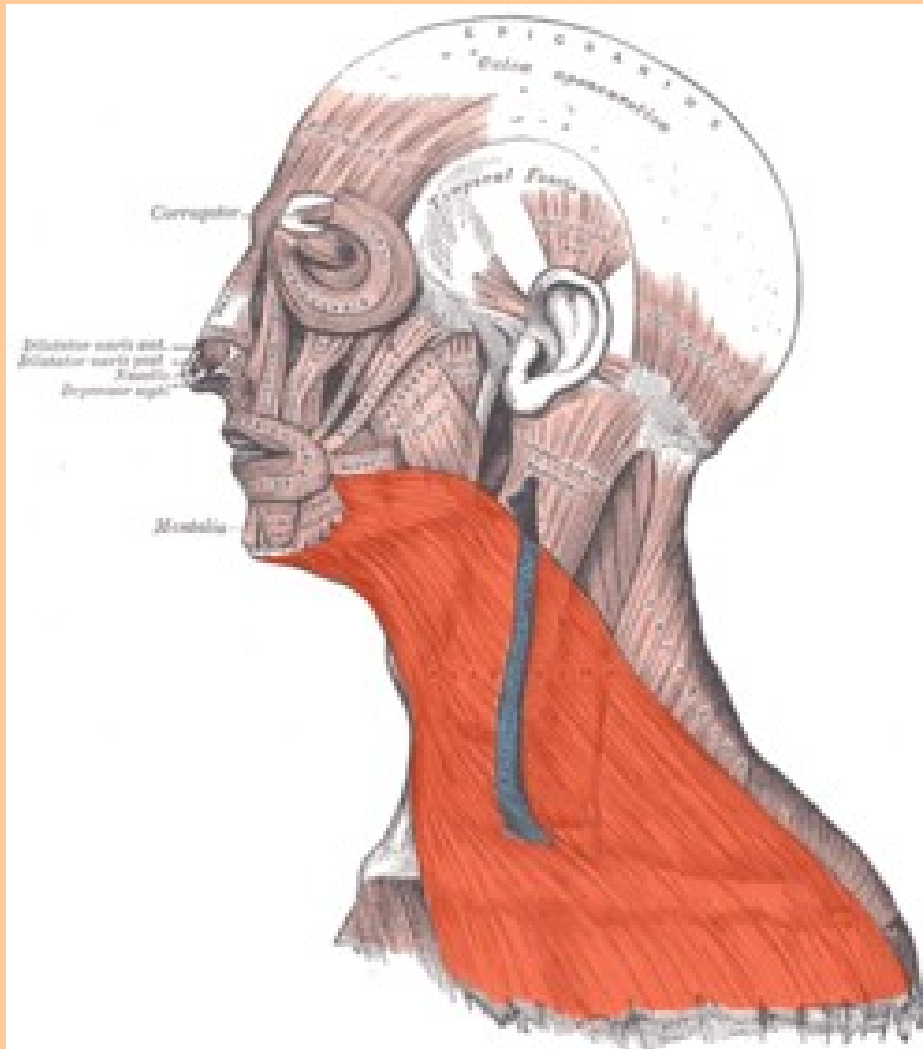

Svaly krku

- Platysma a sternosleidomasoideus
- mm. suprahyoidei - nadjazylkové
- mm. infrahyoidei - podjazylkové
- mm. scaleni - kloněné svaly
- Hluboké svaly krku

m.platysma

Nadjazylkové svaly

m. sternoblandino-masoi-deus

M. mylohyoideus

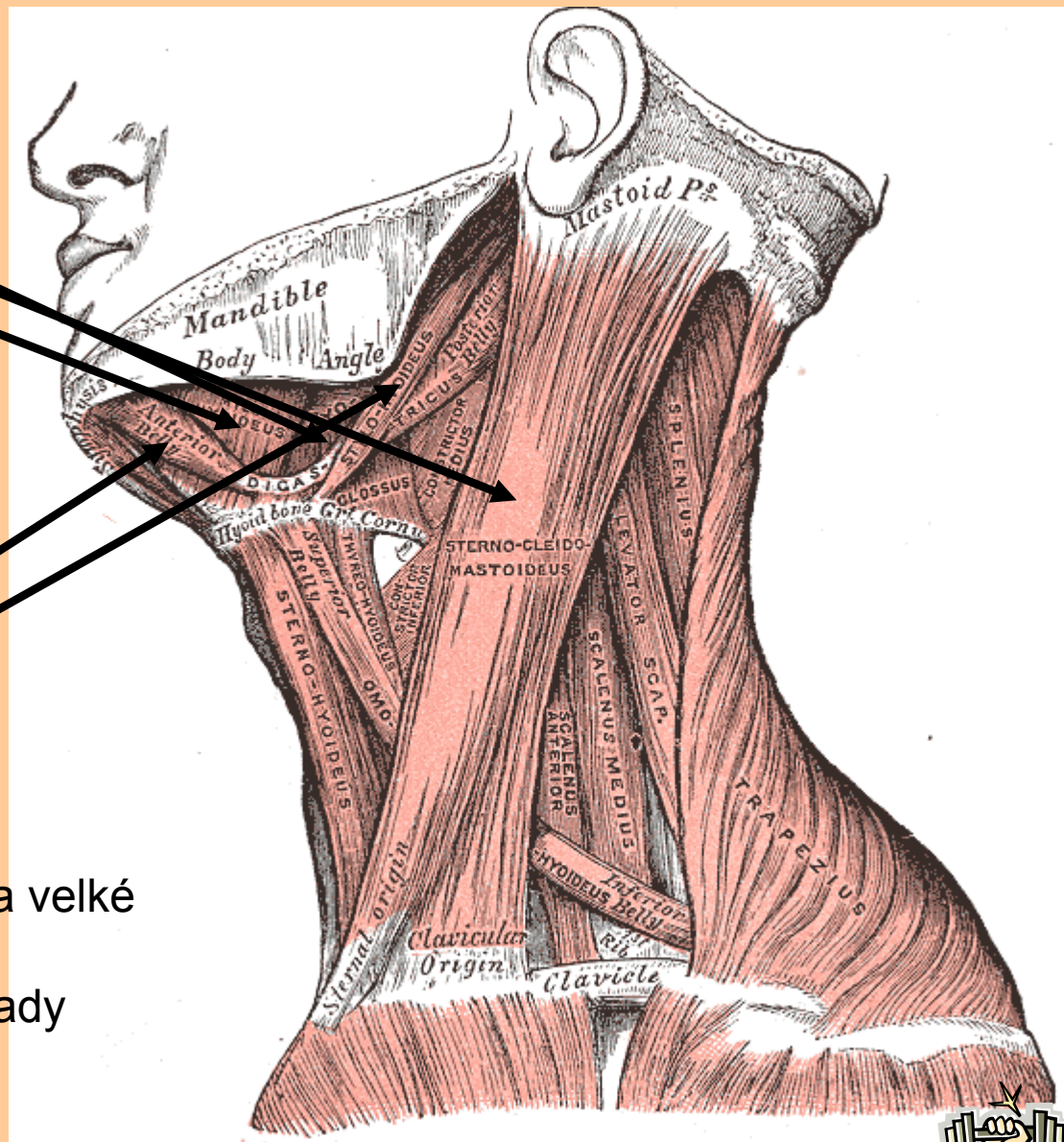
- zvláštní agentis, na jazyku
- tvoří pružné dno úst
- accessorní svalová hlava, diaphragma oris
- účast při extenzi hlavy, posunutí hlavy horizontálně dopředu. Lateroflexe
- deprese mandibuly nebo fixace jazyku

- n. trigeminus

m. Digastricus

m. stylohyoideus

- dvojčluskový sval
- bodce jazykový - n. facialis
- venter posterior z proc. mast. na velké rohy jazyku
- venter ant. na vnitřní plochu brady
- n. trigeminus - v.a.
- n. facialis - v.p.

Svaly podjazylkové

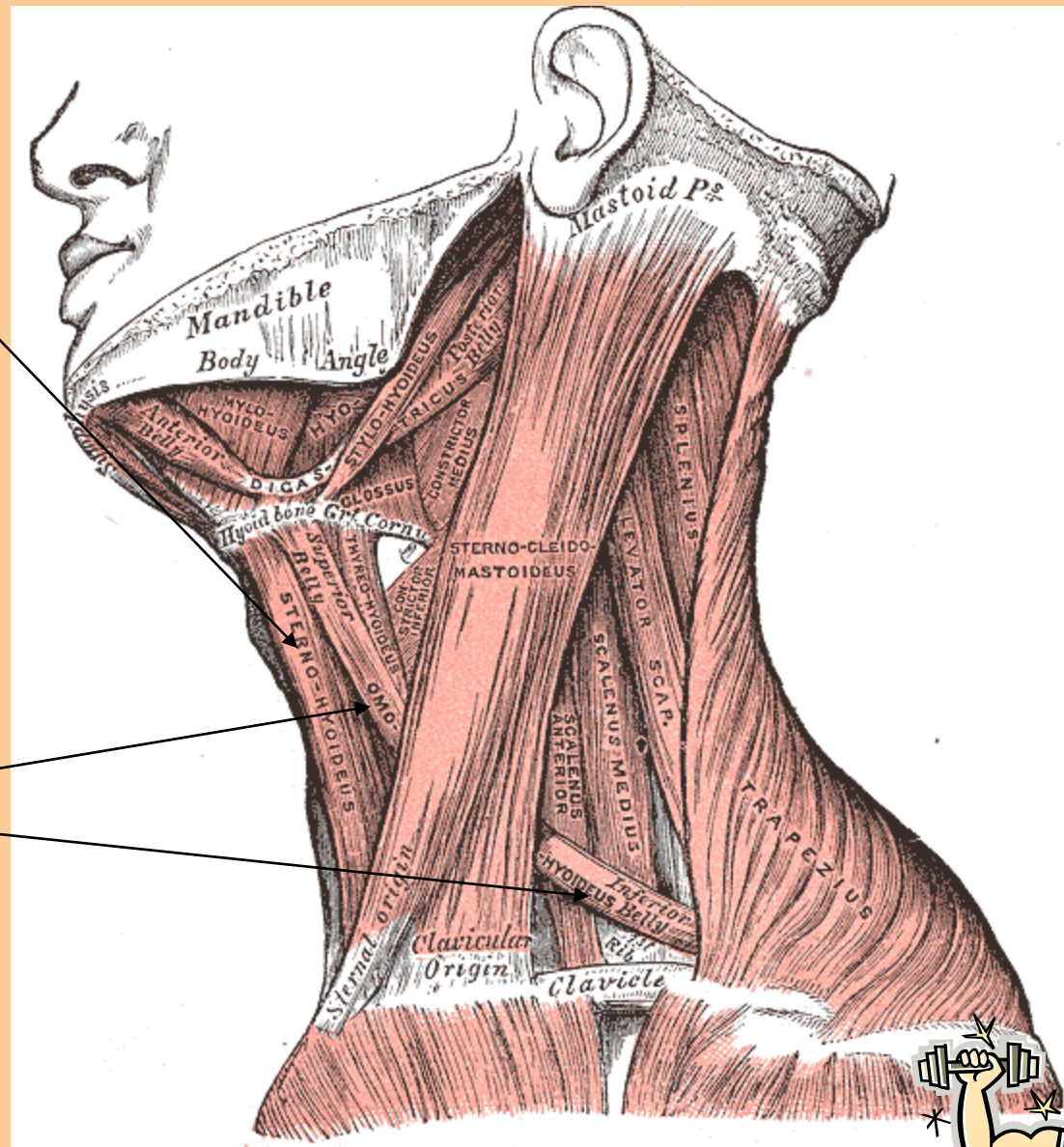
m. Sternohyoideus –
Hrudojazykový, z hrudní kosti
na jazyku,

m. sternothyroideus
hrudoštítný
Sternum - jazyka

m. thyrohyoideus
štítojazykový

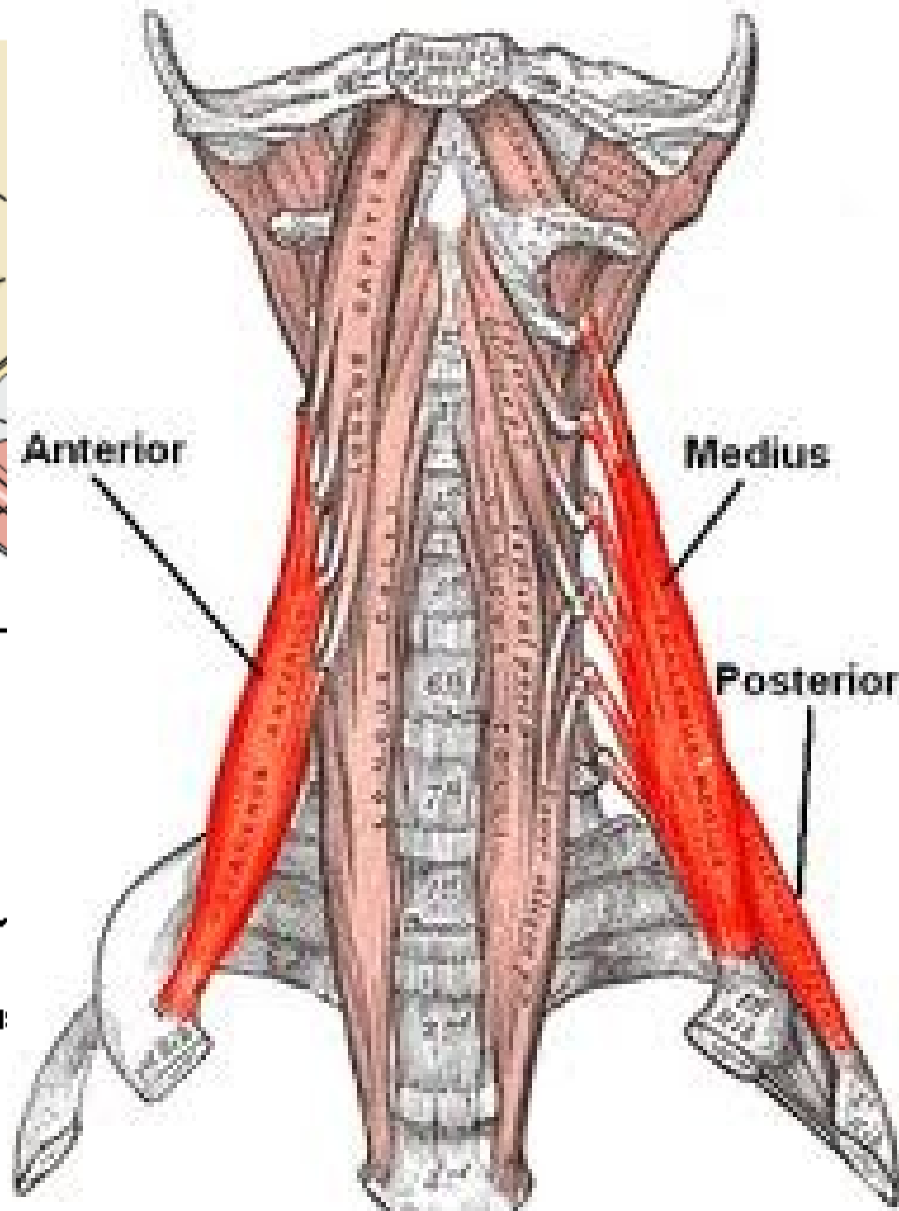
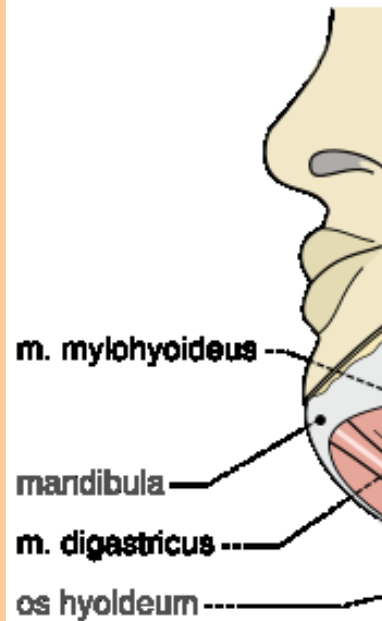
m. omohyoideus
lopatkojazykový

Inervace – C1-3, n. hypoglossus

mm. scaleni

musculus mastoideus

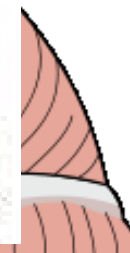
scalenus medius

scalenus anterior

m. omohyoideus
(venter inferior)

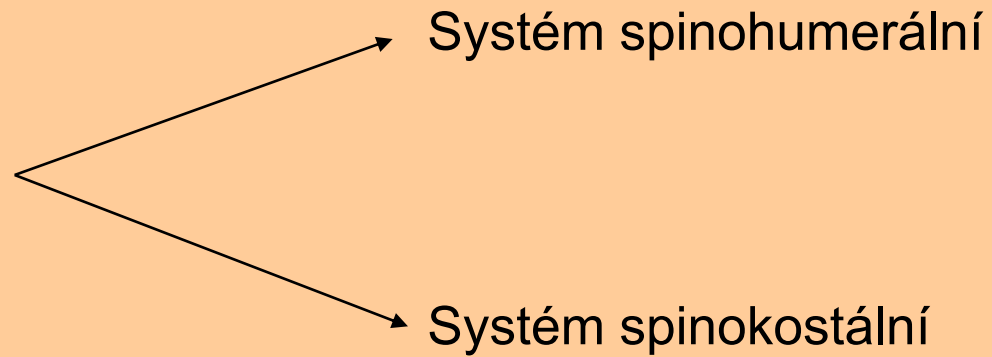
m. trapezius

clavicula

Svaly zad

Povrchová vrstva

System spinokostální

m. serratus posterior superior

– horní zadní pilovitý sval – proc. spin. C6-Th2 na zevní stranu 2.-5. žebra.

f-ce : zvedá žebra – pomocný sval

inspirační

m. serratus posterior inferior

in. Th1-4

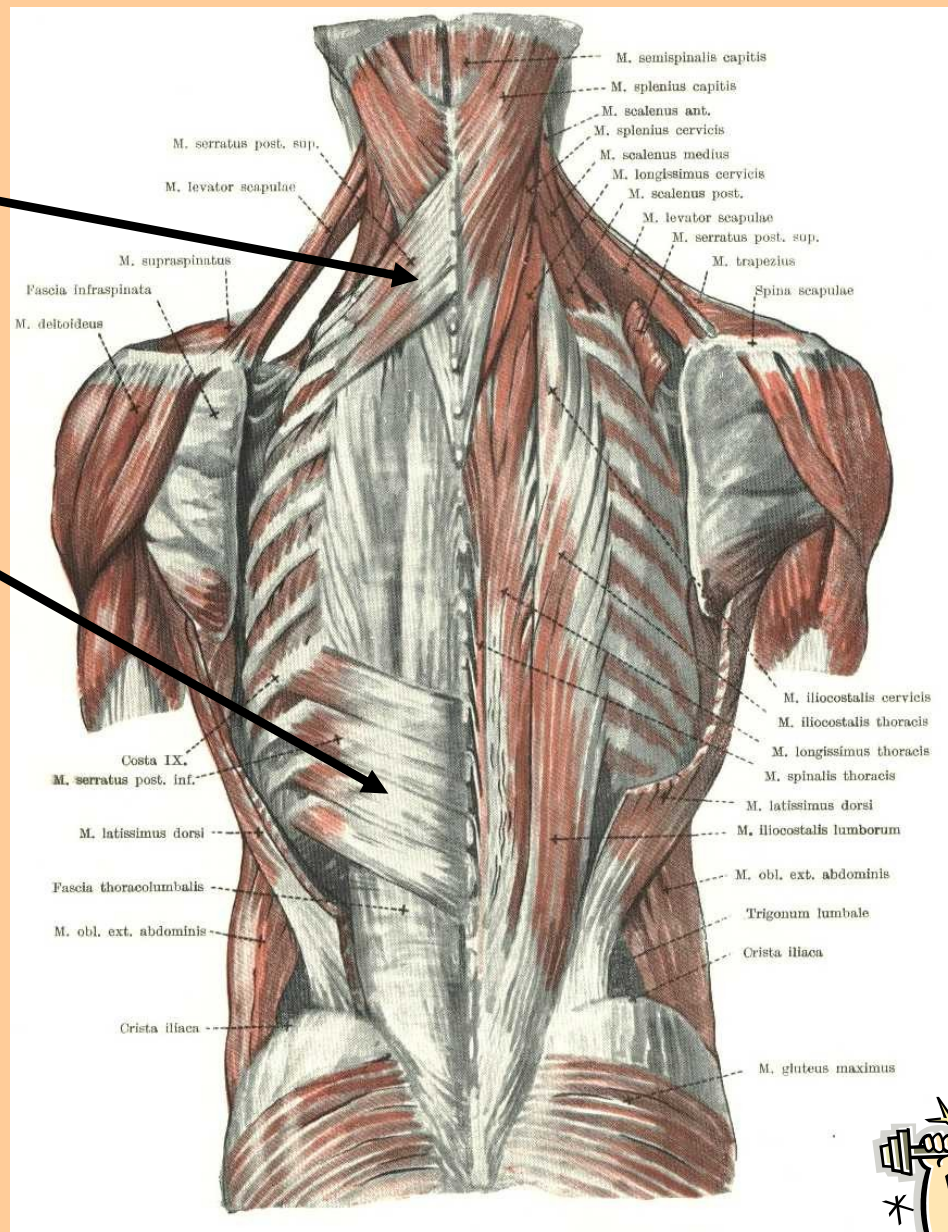
– zadní dolní pilovitý sval

– od thoracolumbální fastie

v oblasti Th11-12, L1-2 na zevní plochu posledních 4 žebere.

f-ce stahuje žebra dolů, pomocný sval inspirační. Při fixovaných dolních žebrech napomáhá činnosti bránice.

Th9-12

Svaly trupu

- Svaly thoracohumerální
- Vlastní svaly trupu
- Bránice

System thorakohumerální

m. pectoralis major

od mediální strany klíčku, sterna, přilehlých

m. subclavius

6ti žebere a počty

m. pectoralis minor

Dej se na částečky klíční kosti k prvnímu žebro

m. serratus anterior

– překryt m. p. m. – 3., 4., 5. žebro na proc. coracoideus!

Protrakce a deprese lopatky, pomocný sval

m. serratus inferior

flexe paže – účast

- *Sternocostalis*

- *Abdominalis* – opatku k hrudníku,

paže – žijte obě

s latissimus dorsi

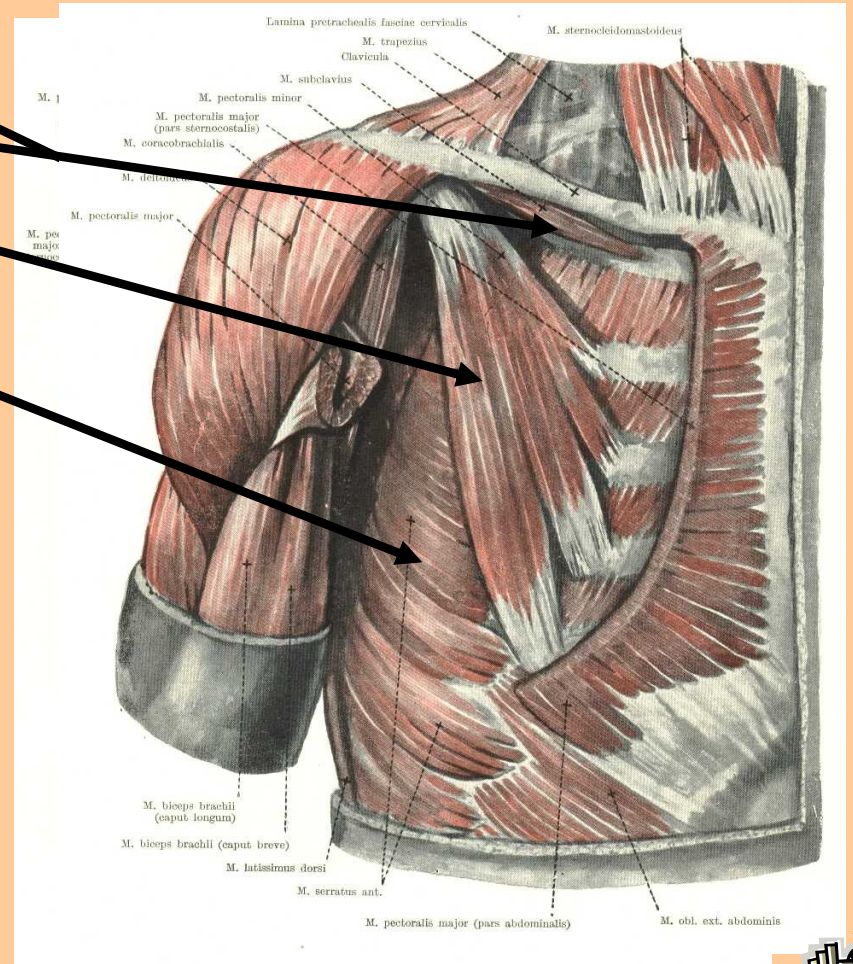
- vnitřní rotace

In. pectoralis

dýchací – inspirační

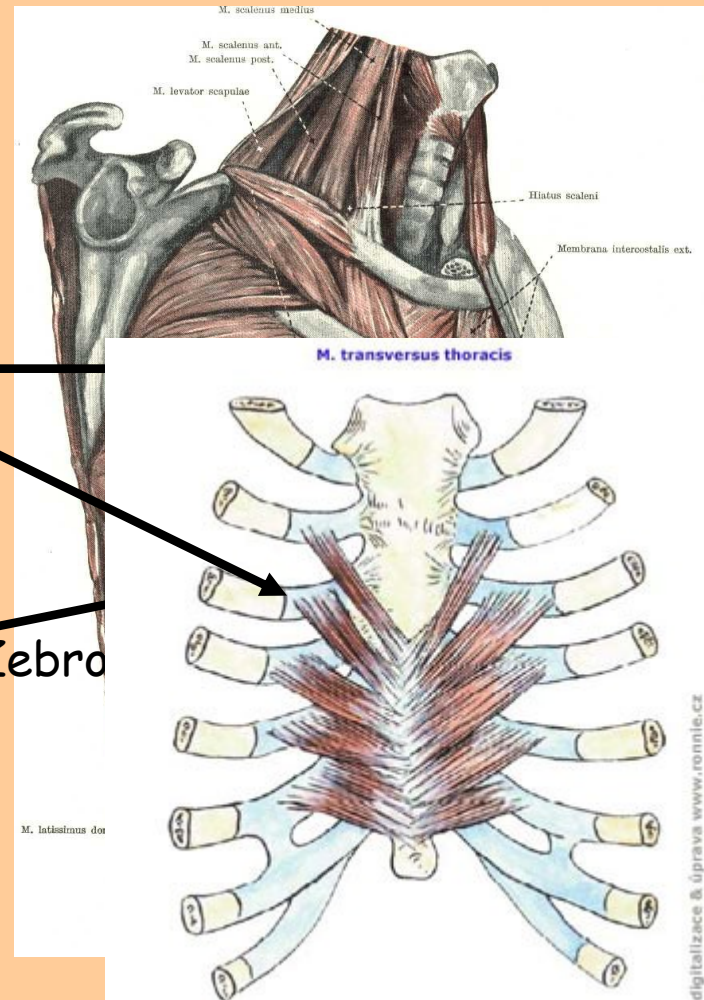
nn. pectorales z *plexus*

brachialis

Vlastní svaly hrudníku

mm. subcostales

- rudiment

mm. intercost. externi

od tuberculum costae až na přechod mezi
mm. transversus thoracis
částí žebra.

na vnitřní straně sternu - vějířovitě na 2.-6. Žebro

mm. intercost. interni

Pomocný expirační sval!
vzadu dosahují jen po angulus costae

mm. intercost. intimi - stejný směr

Bránice

- *centrum tendineum*
pars lumbalis, p. costalis, p. sternalis

Otvory v bránici:

hiatus aorticus

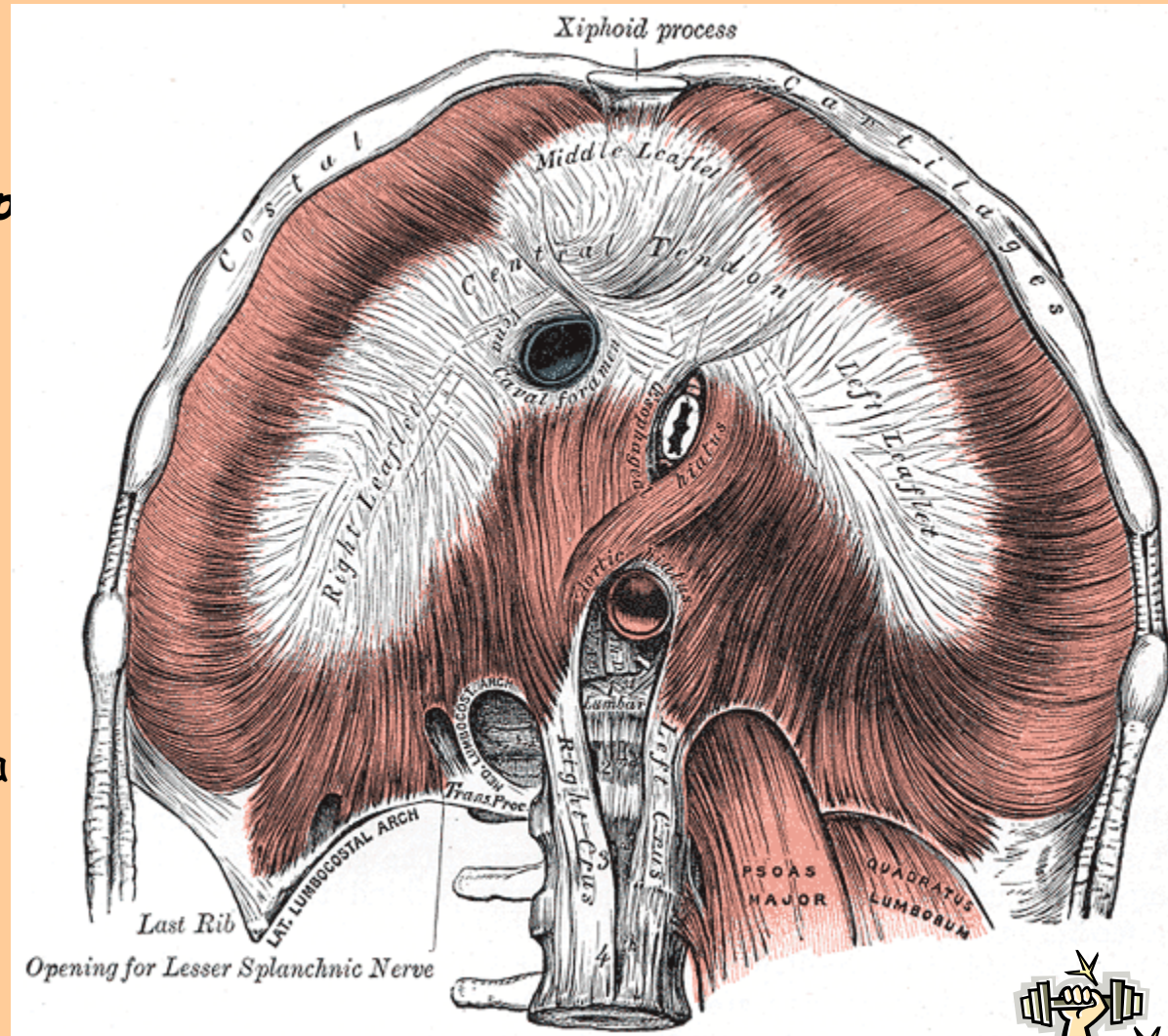
- prochází jím aorta a hlavní mízní kmen

hiatus oesophagus

- jícnový otvor - jícen a pravý a levý vagus

foramen venae cavae

- Otvor dolní duté žíly

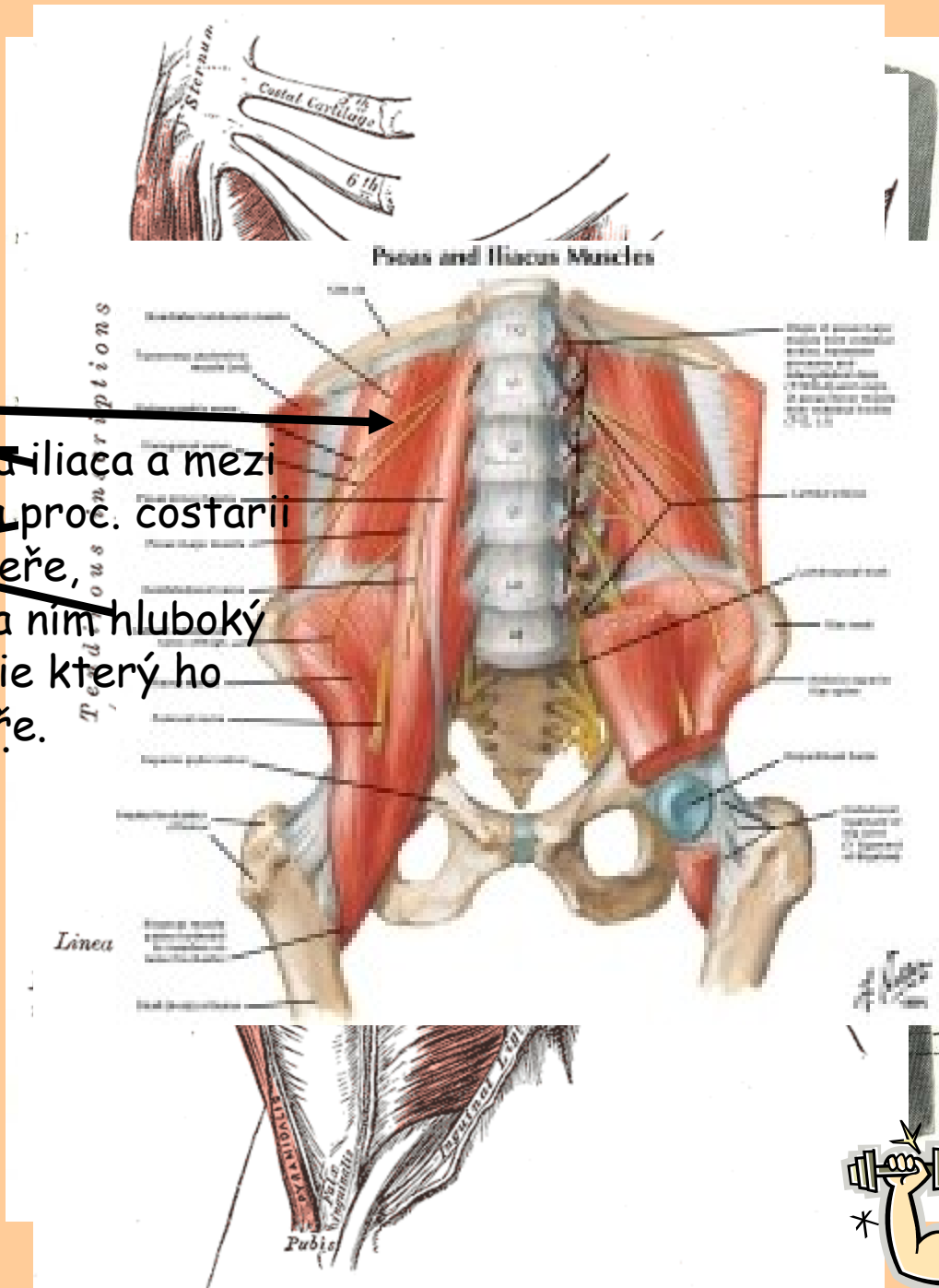

Břišní svaly

Inervace: nn. intercostales

m. quadratus lumborum

m. quadratus lumborum - od crista iliaca a mezi
 lumbálních a pát. fasc. lig. lumbale a proc. costarii
 T. 12. páteře,
 sval dýchací, za ním hluboký
 žilní plexus, který ho
 Dělá část noční reflexe a
 tvorí se s ním lig. inguinale
 - šňůry podpř. lig. Teres
 uterini a vaz děložní. -
 heringová flexe, rotace
 laterální, flexe trupu,
 sklon pánve, výdechový sval.

Svaly horní končetiny

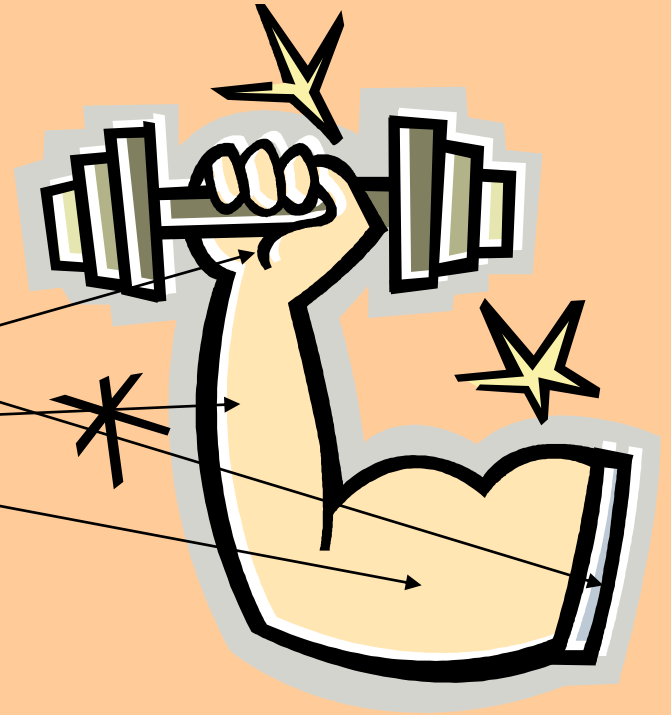
Svaly:

Kloubu ramenního

Paže

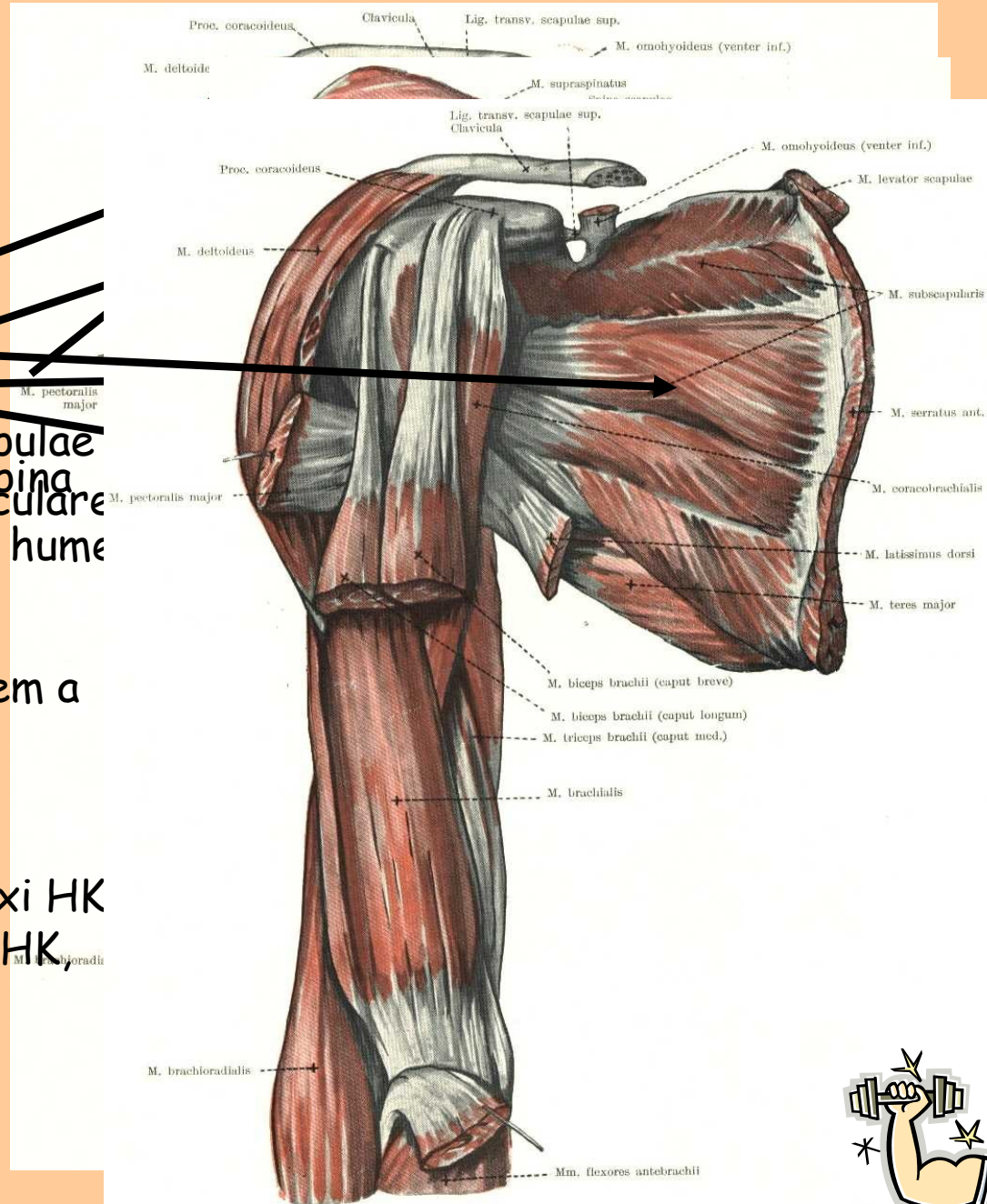
Předloktí

Ruky

Svaly ramenního kloubu

m. subscapularis
m. supraspinatus
m. pectoralis major
m. levator scapulae
m. serratus ant.
m. coracobrachialis
m. latissimus dorsi
m. teres major
m. biceps brachii (caput breve)
m. biceps brachii (caput longum)
m. triceps brachii (caput med.)
m. brachialis
m. brachioradialis
Mm. flexores antebrachii

Fce- vtahuje caput humeri do
 cavitas gleniodale, účast na flexi HK
 - ventrální i dorzální , abdukce HK,

In.: n. axilaris

Svaly pažní - mm. brachii

m. biceps brachii

m. coracobrachialis

Caput longum, caput breve
Začátek: špička humeru s caput

m. brachialis

breve bicepsu - proc.
Krátká hlava.
Konec: vnitřní strana

coracoideus
Začátek: pod tuberositas
Konec: dolní okraj crista tub.

deltoida
minoris
Konec: tuberositas ulna
Dlouhá hlava.

Tub. supraglenoidale, prochází sulcus
F-ce: addukce a flexe v kloubu

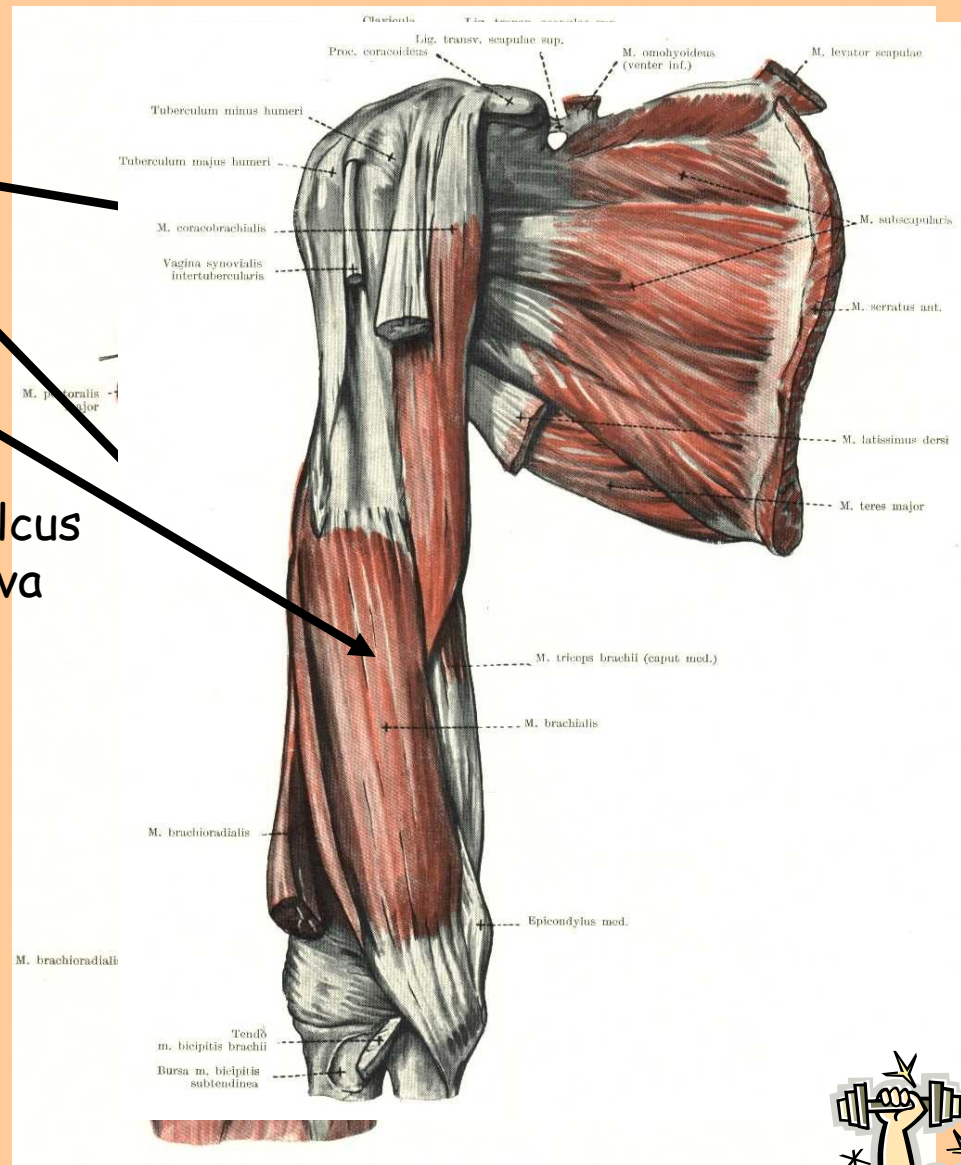
intertubercularis - vazivová pochva

vagina intertubercularis
In.: n. musculocutaneus

Konec:
Tuberositas radii

F-ce: flexe, supinace,
V ramenním kloubu:
c. Longum: abdukce
c. Breve: addukce

n. musculocutaneus

Svaly na dorsální straně paže

m. anconeus

Malý sval - radiální

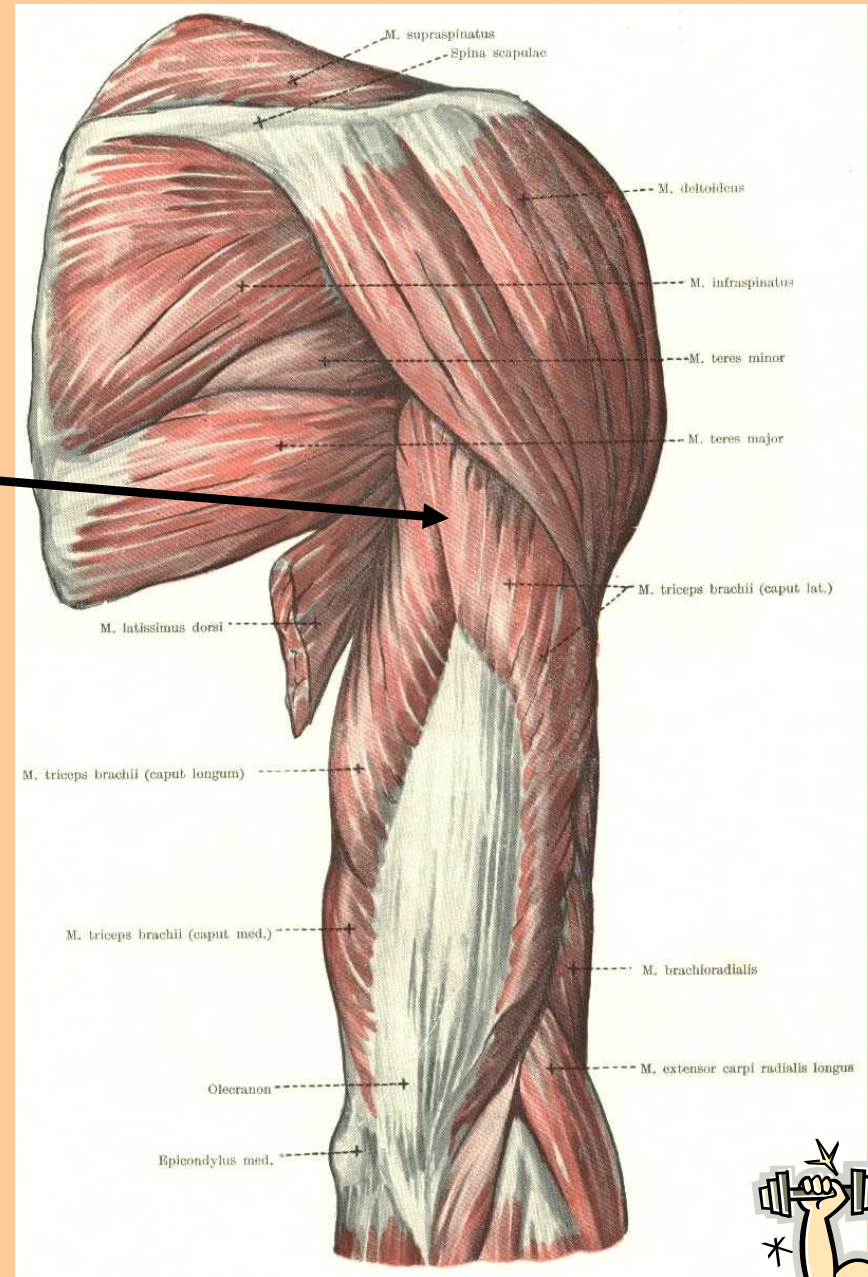
strana dorsální
strany lokte
m. triceps brachii
tři hlavy:

- Caput longum - tub. infraglenoidale
- Caput proximální a dorzální a pod sulcus nervi radialis
- Caput laterale - nad s. n. radialis

Úpon na olecranon

F-ce : extenze loketního kloubu, c. longum addukce

In.: n. radialis

Svaly předloktí

- **Ventrální skupina:** flexory lokte, zápěstí, prstů, pronátory.
In.: n. ulnaris
- **Laterální skupina:** extenzory zápěstí, supinátory.
In.: n. radialis
- **Dorzální skupina:** extenzory zápěstí a prstů.
In.: n. radialis

Ventrální plocha

8 svalů uložených ve 4 vrstvách

m. ~~pronator teres~~
m. flexor carpi radialis

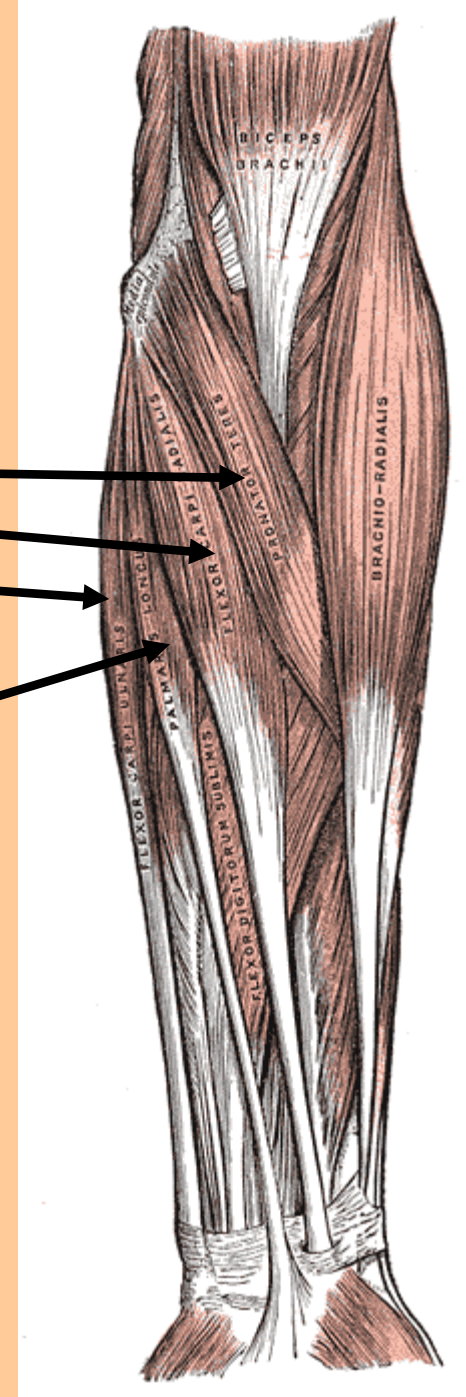
Začátek: mediální ep. humeru
Konec: báze malíkového metakarpu

F-ce: flexe zápěstí, pronace
Upon: tuberositas pronatoria radii

m. palmaris longus

Začátek: mediální ep. humeru
Konec: palmární aponeuróza

F-ce: slabá flexe ruky, napínání dlaňové aponeurózy

Druhá vrstva

m. flexor digitorum superficialis

Začátek:

Dvě hlavy:

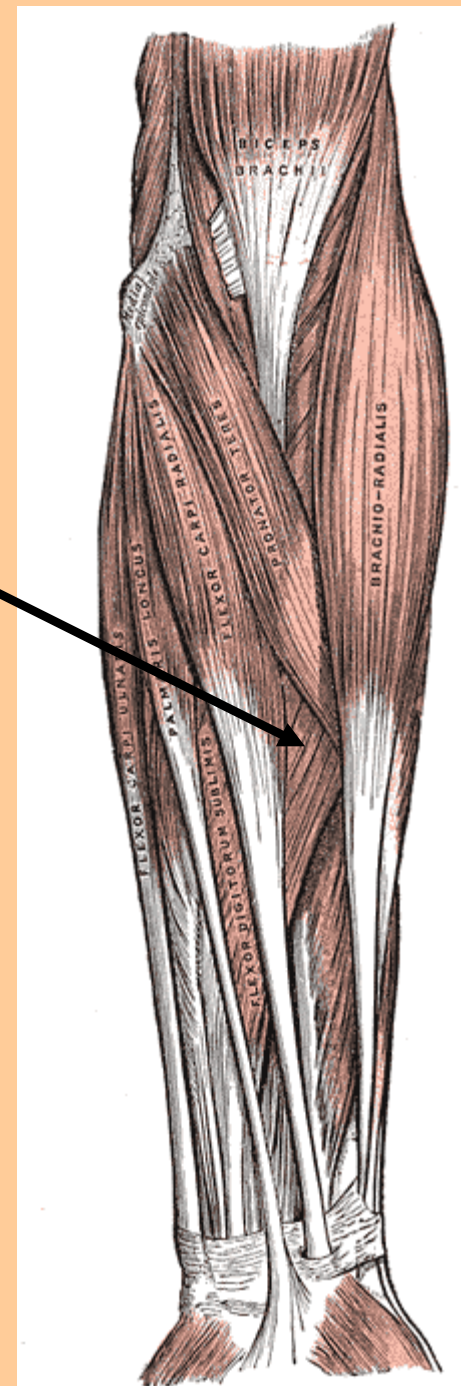
Caput humerale - med. ep. Humeru

Caput radiale: v blízkosti tub. radii

Konec:

Šlachy pro 2,3,4,5, prst.

F-ce: flexor prstů a lokte

Třetí vrstva

~~m. flexor digitorum profundus~~

Začátek:

Plantární strana pažní a membr. interossea

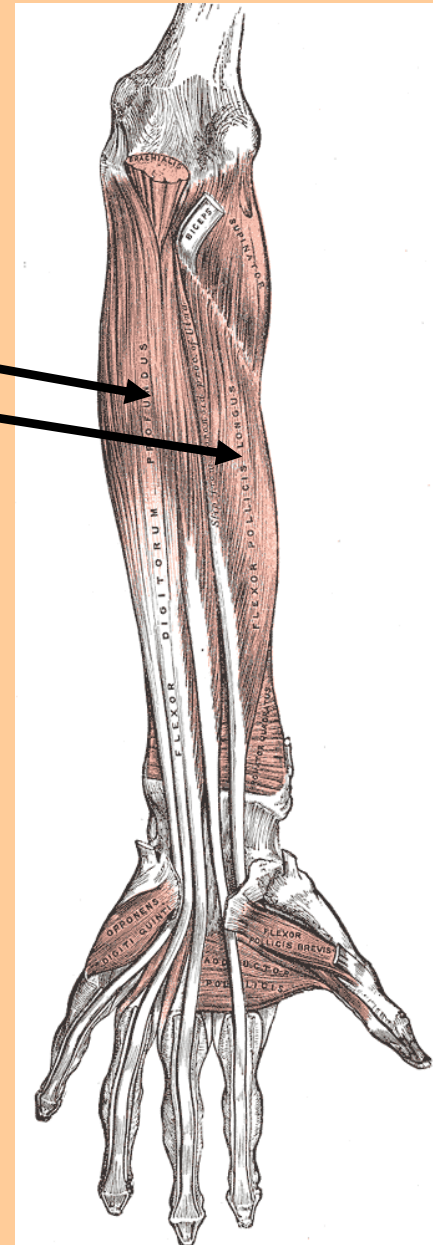
Konec:

Na distální články prstů

Konec:

F-ce: flexe článků prstů
distální článek palce

F-ce: flexe palce

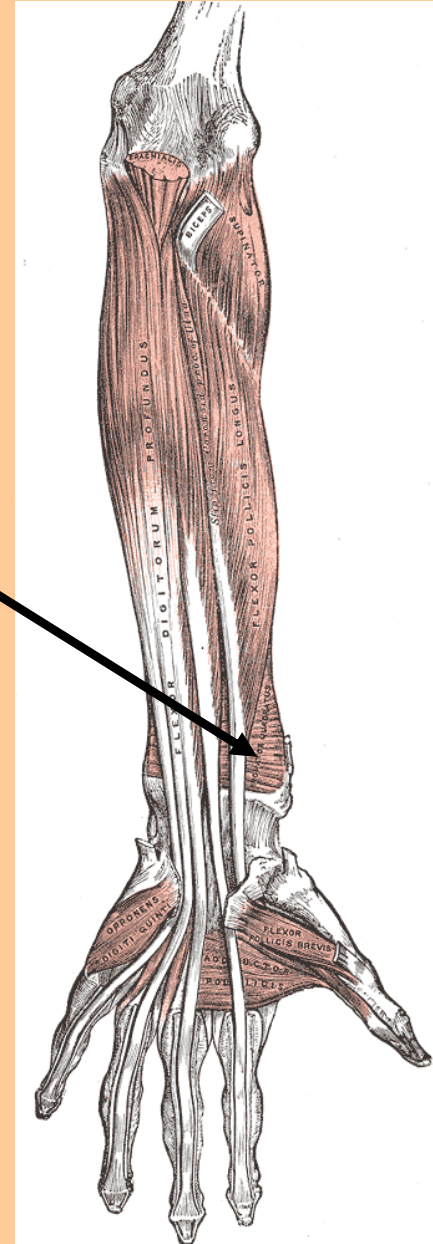
Čtvrtá vrstva

m. pronator quadratus

Na distálním konci
předloktí

Z radia na ulnu

F-ce: pronace předloktí

Laterální skupina - povrchová vrstva

m. Extensor carpi radialis longus

Začátek: m. brachioradialis

(včetně sval) nad ep. lat. Humeri, pod začátkem m. brachiorad.

Konec: m. extensor carpi radialis brevis

Začátek: zevní okraj humeru
báze III. metakarpu

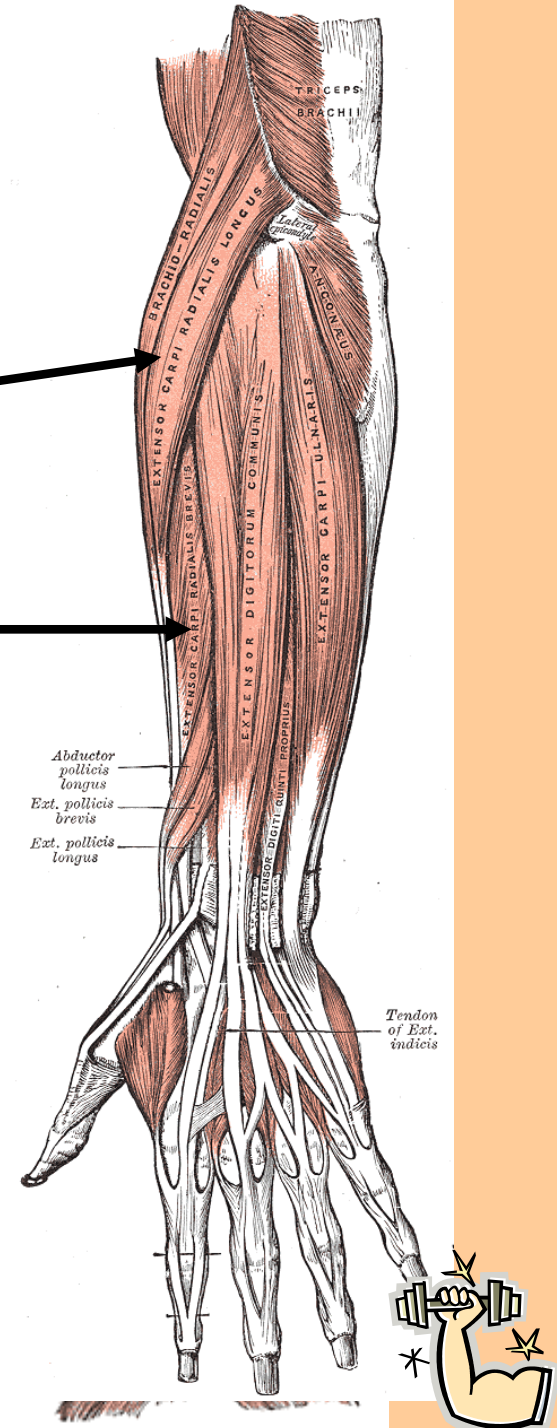
F-če: extenze ruky, flexe v loketním kloubu

Konec: flexe v loketním kloubu

báze III. metakarpu

Při extenzi supinuje, při flexi pronuje

F-če: extenze ruky

Laterální skupina - hluboká

m. supinator

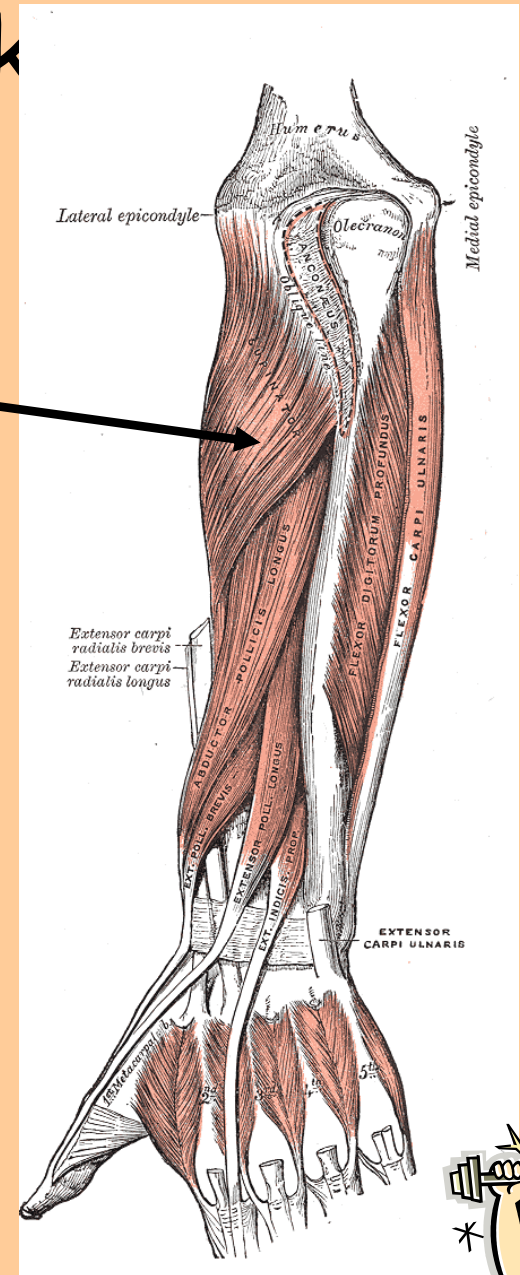
Začátek:

Radiální okraj humeru a zevní okraj ulny

konec.:

V blízkosti tub. radii

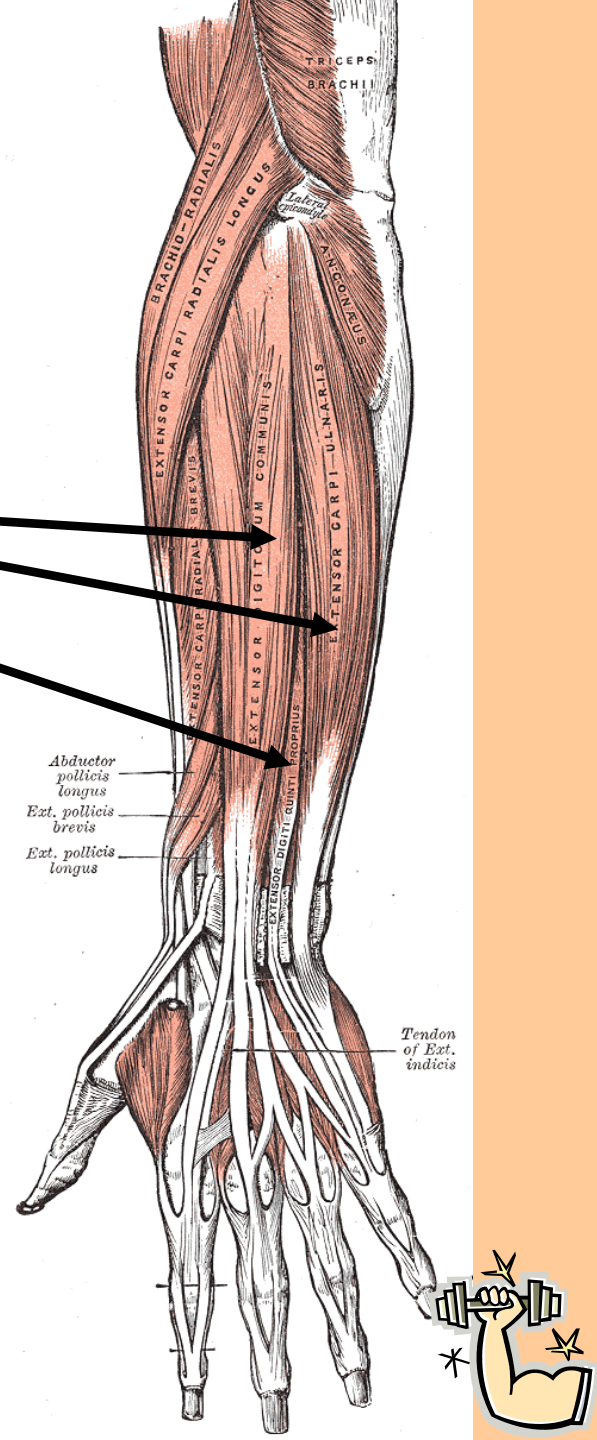
F-ce: supinace

Dorzální skupina povrchová vrstva

m. extensor carpi ulnaris
m. extensor digitorum
 (Vnitřní natahovač zápěstí)

- Začátek:
  - Začátek: krep. pat. hum. zadní okraj ulny
  - ep. lat. hum.
- Konec: malíková aponuróza
- Konec: báze malíkového matakarpu
- F4: šlachy tend. malíku
- F-ce. Extenze ruky
- F-ce:
  - Extenze II.-V. prstu

Dorzální skupina hluboká vrstva

m. extenzor pollicis brevis
m. adduktor pollicis longus

Začátek:
 distální polovina radia

m. extenzor pollicis longus

Začátek:
 proximální článek palce

m. extenzor ulny indicis

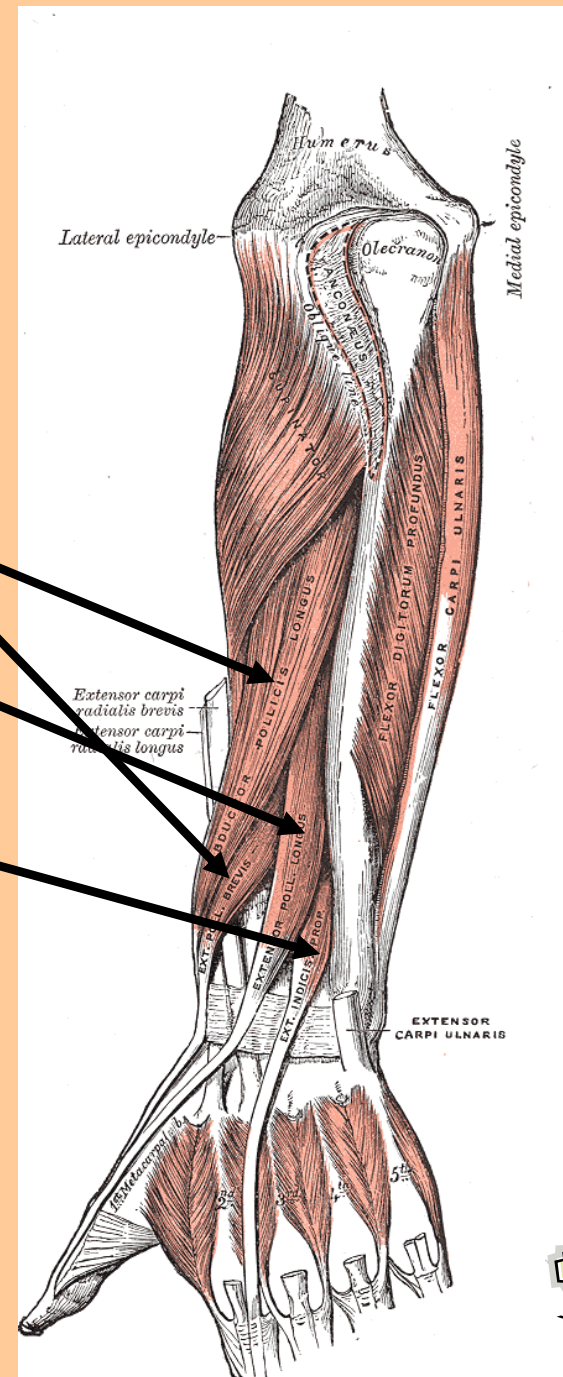
Začátek:
 extenze palce

Konec:
 dorzální aponeuróza ulny

Konec:
 extenze palce

Dorzální aponeuróza ukazováku

F-ce: extenze ukazováku

Svaly ruky

- Svaly palcového valu (thenar):
  - krátké přitahovače a flexory palce
- Svaly malíkového valu (hypothenaru):
  - krátké flexory, abduktory malíku
- Střední skupina:
  - mm. lumbricales - červovité svaly - flexory metakarpofalangeálních kloubů

Svaly dolní končetiny

Mohutně vyvinutá svalovina

Adaptace pro chůze po dvou

Rozdělení svalových skupin

- **svaly kyčelního kloubu** - většinou začíná na kostech pánevních
- **svaly stehna** - obaluje kost stehenní, začínají buď na kostech pánevních nebo přímo na kosti stehenní, upínají se buď na femur nebo na kosti bérce - podle začátku a konce se podílí na pohybech kyčelního kloubu nebo bérce
- **svaly bérce** - většinou začíná na bérci a upíná se na kostru nohy
- **svaly nohy** - krátká svaly rozložené na kostře nohy, podílejí se na pohybech prstů a svým tonem pomáhají udržovat klenbu nožní

Svaly kyčelní - mm.

m. iliopsoas - mohutný sval skládající se ze dvou svalů: m. psoas (major, minor), m. iliacus
Podle uložení ve vztahu ke kyčelnímu kloubu rozlišujeme dvě skupiny svalů:

m. psoas major ~~svaly přední strany~~

Začátek: **svaly zadní strany**

odstupuje od těl a plotének TH12 a L1-4, podbíhá lig. Inguinale, upíná se na trochanter minor

f-ce podobná jako iliacus - kromě toho -
ventrální flexe páteře, lateroflexe
in. N. femoralis

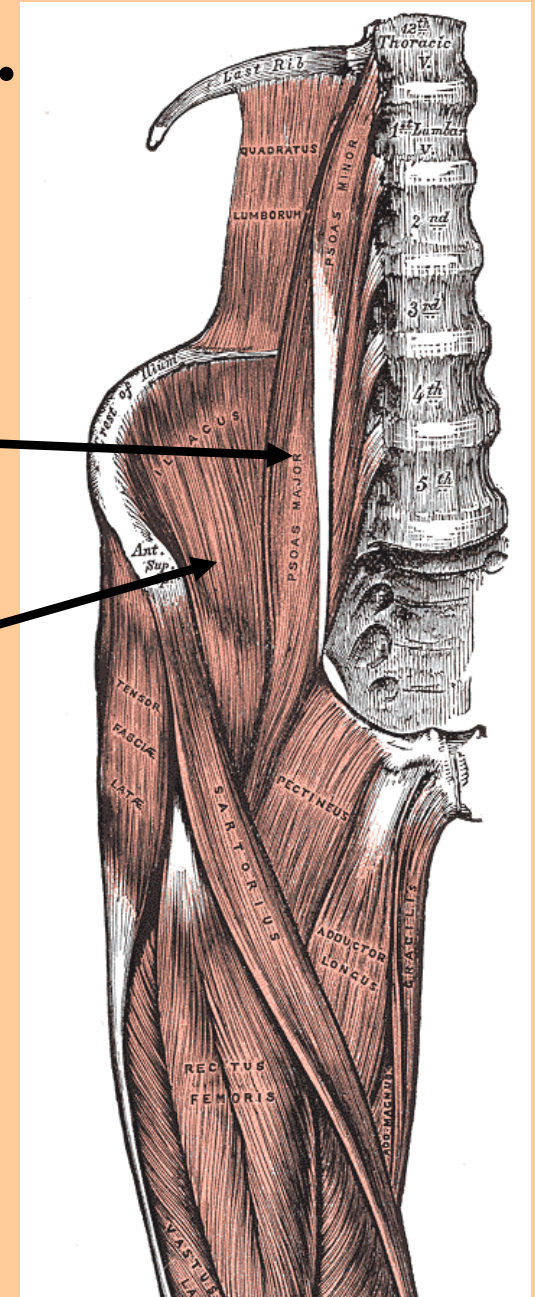
m. iliacus

Začátek

fossa iliaca, podbíhá lig. Inguinale,

společně s m.psoas major na
troch. minor.

in. N. femoralis

Zadní skupina

Svaly hýžd'ové

m. gluteus maximus

m. gluteus medius

Začátek.

z části překryt předšlým svalem

m. gluteus minimus

lateralní okraj kosti křížové a fig.

kyčel předšlým svalem

Sacrospinale a na foracolumbální

spina obíhají a na zevní straně

fasci. Jip. na se na tuberositas glutea

lateralis. Snopce vyzařují do tractus

iliotibialis. Snopce synergista m. glutei Medius.

In. N. glutaeus superior

účast extenze v kyčelním kloubu, při

podíle na extenzi a zevní rotaci

Při fixované končetině naklání

vedoucí do tractus iliotibialis abdukuje

patky na svou stranu a umožňují

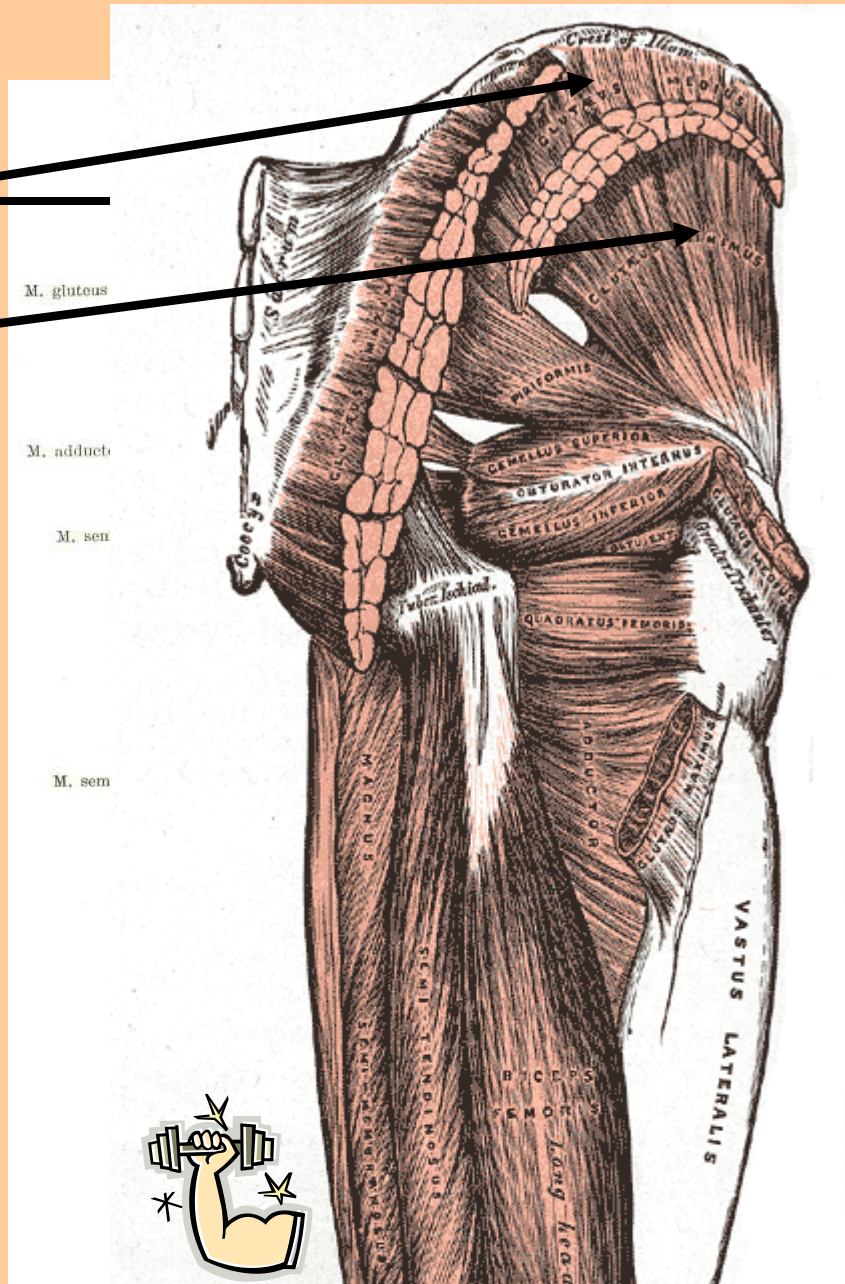
stěm ostatní abdukuje, tanem za

tractus iliotibialis se podílí na extenzi

kyčelního kloubu

kačnické chůzi.

In. N. glutaeus superior

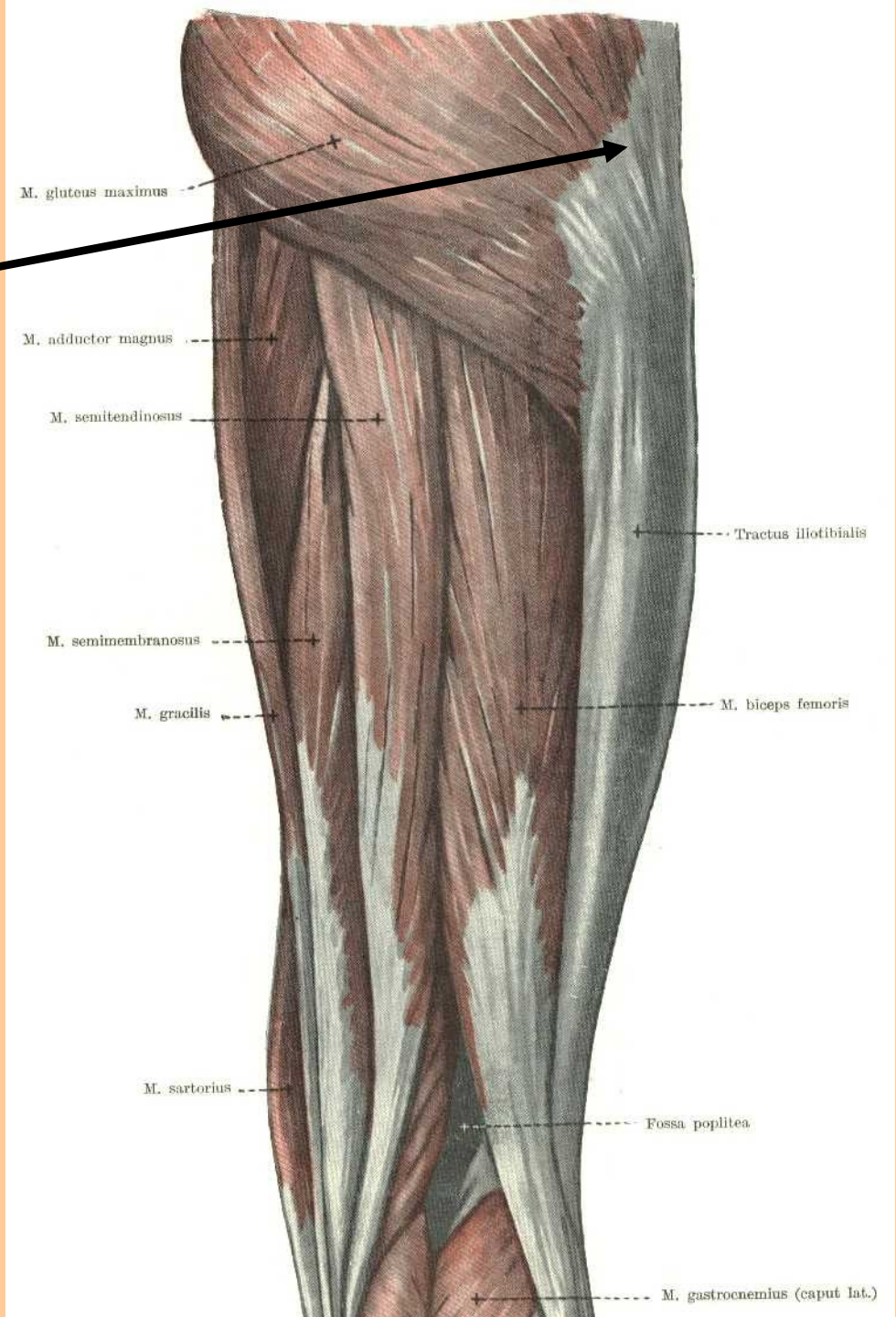
m. tensor fasciae latae

začíná na SIAS a na přilehlé části crista iliaca.

Svalové bříško přechází distálním směrem ve vazivový pruh - tractus iliotibialis.- končí na laterálním epikondylu tibie.

f-ce: účastní se flexe a abdukce DK, podíl na vnitřní rotaci, extenze kolenního kloubu

in. N. glutaesus superior

Zevní rotátory

m. obturatorius externus

nejhlouběji uložený sval skupiny, od zevní plochy nad tubar ossis ischii fossa membrana obturatoria a trochanterica přechází koší do fossa t-t-ce. Zevní rotace stehna

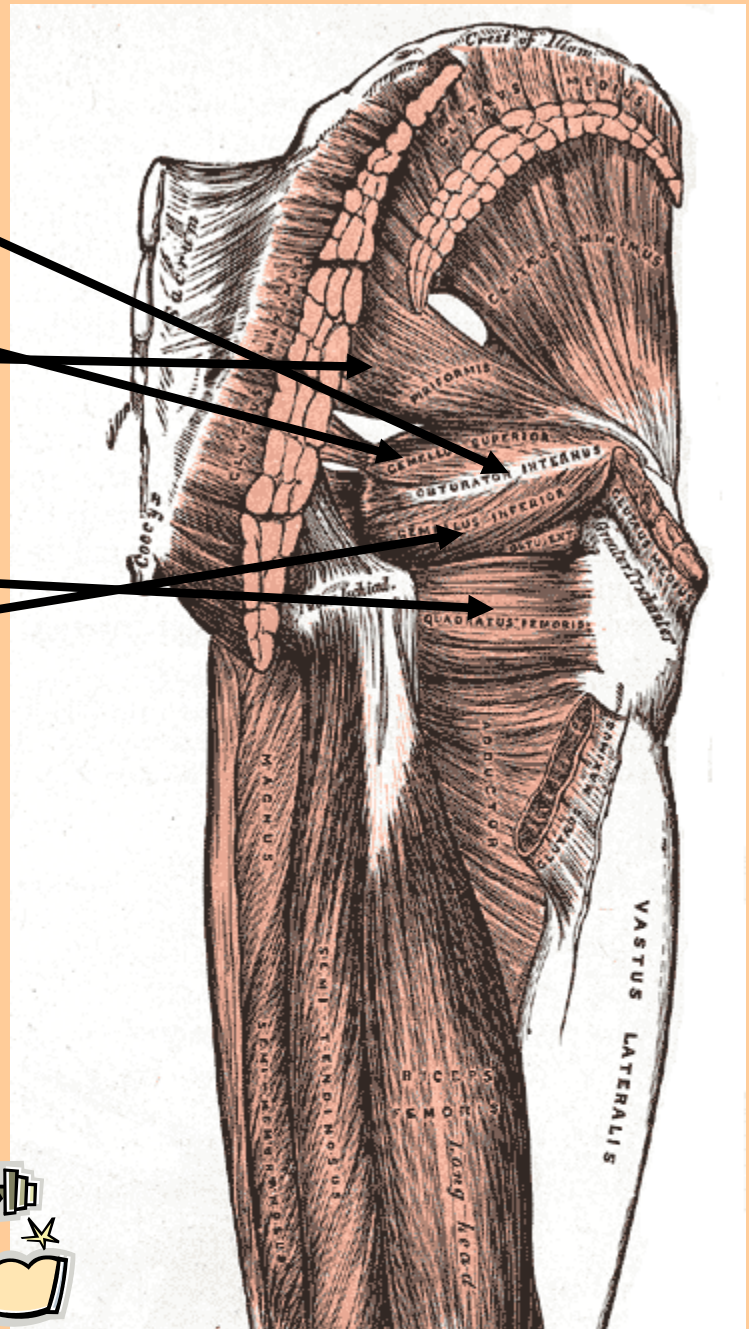
in. Plexus sacralis f-ce. zevní rotace stehna abduktor ischiadicum majus, na

m. gemellus inferior in. Plexus sacralis od tuber ossis sedacina f-ce. zevní rotace, přispívá k dlnu ekvde laterálně a flektovně konce stehny m. ob

m. Obturatorius internus abduktor m. Obturatorius internus a spolu v malé antrochanterica in. Plexus sacralis fossa obturatoria zevní rotace stehna trochanterica.

in. Plexus sacralis f-ce. Zevní rotace stehna

in. Plexus sacralis

Svaly stehenní - mm. Femoris

m. quadriceps femoris

M. Sartorius

m. rectus femoris
= stihlý sval, uložen
mohutný sval cca 2kg. m. rectus femoris
začíná na SIAS a nad acetabulem,

Od SIAS na

m. vastus intermedius
medialní epikondylus
je uložen pod předeším svalem. Začíná od
tibie (30m dlouhá
vlákna) - pes

anserinus

m. vastus medialis

Začátek
abdukce, zevní
labium mediale lineae asperae femoris.
Konec
rotace - kyčelní
tibiální křáčekenním -

flexe, vnitřní

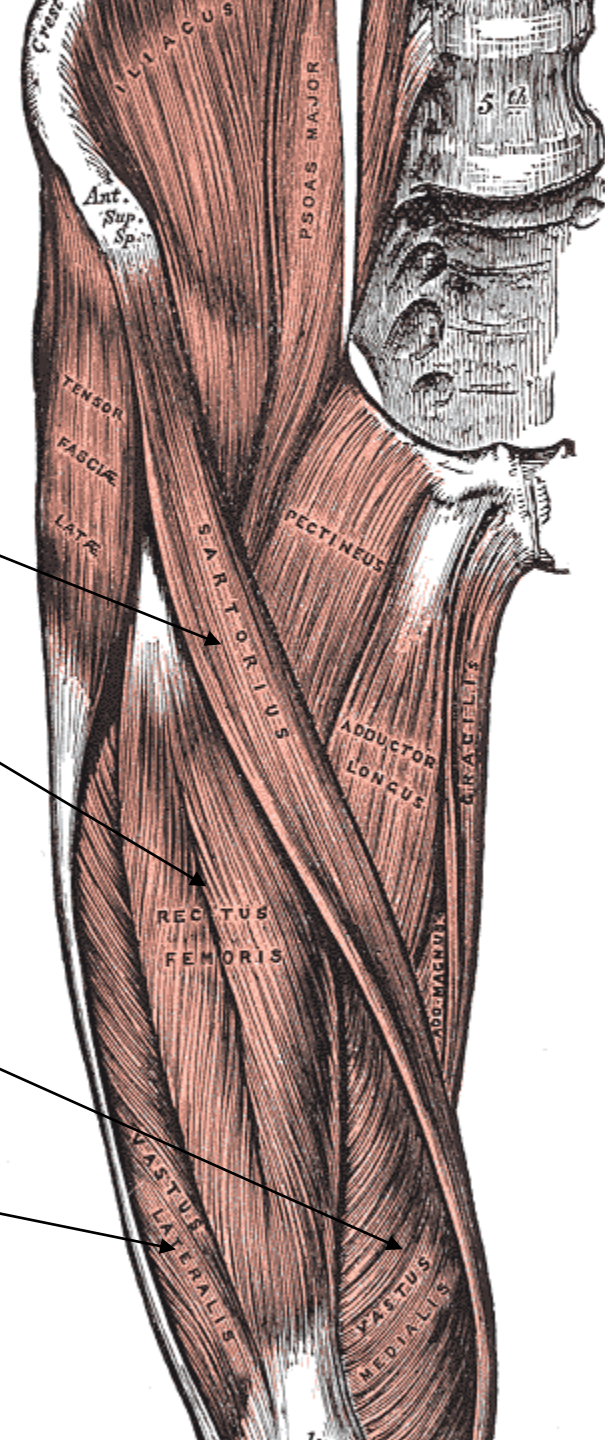
m. vastus lateralis

rotace
labium laterale lineae asperae fem. Burza
suprapatellaris - má šlečku mezi šlachou a
kostí stehenní

f-ce extenze kolenního kloubu, m. rec. Fem.

Flexe kyčelního kloubu.

In. N. femoralis

Dorsální skupina

m. biceps femoris

uložen na fibulární straně . caput longum začíná na tuber ossis ischii,

caput breve na labium laterale lineae asperae.

Caput fibulae

f-ce. Provádí flexi, addukci a zevní rotaci při flexi v kolenním kloubu.

m. semitendinosus

tuber ossis ischii.

Upíná se do pes anserinus

Flexe kolenního kloubu

V kyčelním kloubu extenze, vnitřní rotace a addukce.

In. N. tibialis

m. semimembranosus

začíná plochou šlachou od sedacího hrbolu.

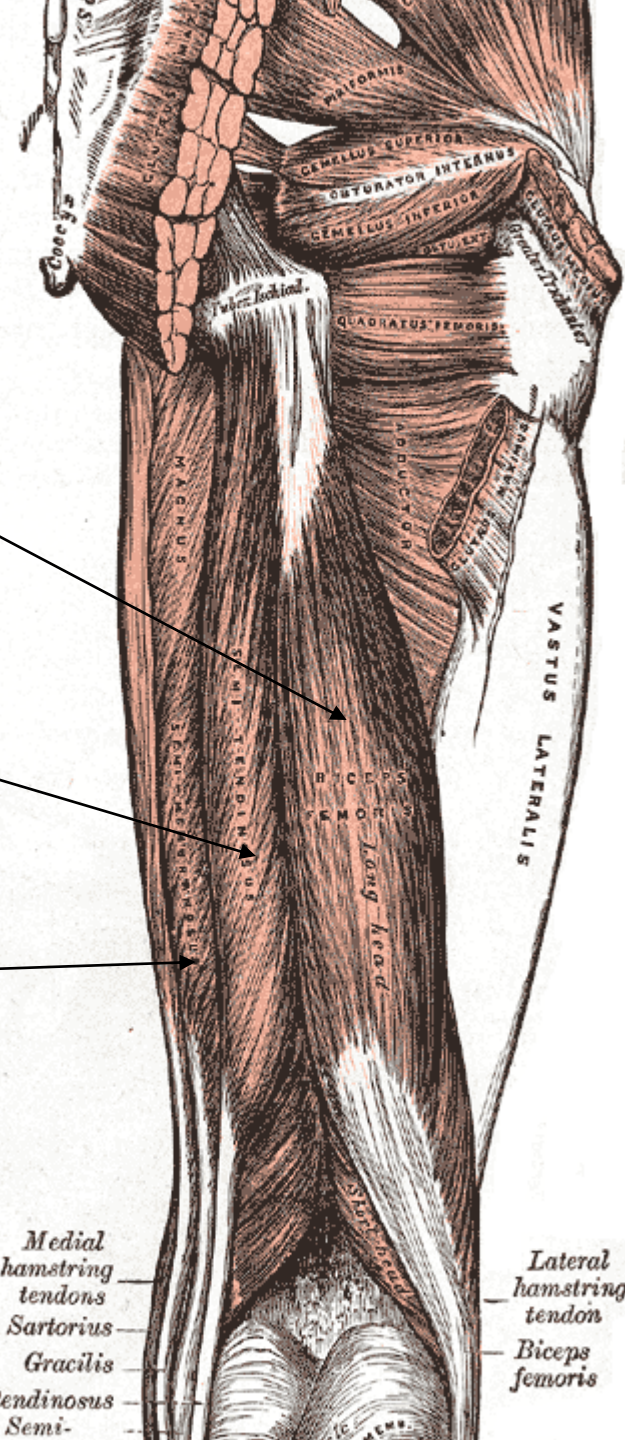
Pod ligamentum colaterale tibiale, vnitřní kondyl tibie,

lig. Popliteum abliquum-

Při flexi v kolenním kloubu vnitřní rotace.

V kyčelním kloubu extenze, vnitřní rotace a addukce.

In. N. tibialis

Vnitřní skupina

m. pectineus

Z ramus ossis pubis na do pes

Začíná na pecten ossis pubis

Na linea pectinea femoris

f-ce: flexe v kolenním kloubu,
in. N. obturatorius

m. adduktor brevis

m. adduktor longus

ramus inferior ossis pubis na

kosti stydké

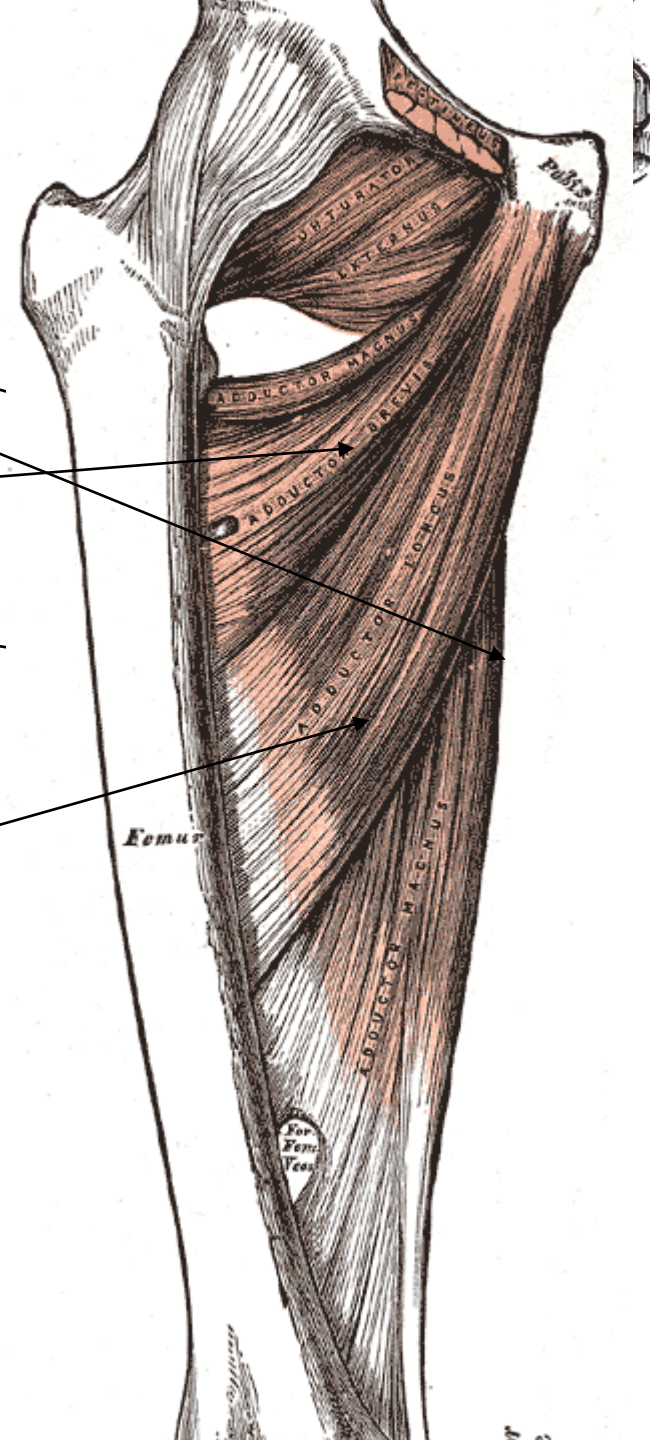
labium mediale lineae asperae.

labium mediale lineae asperae,
f-ce: addukce, flexe a extenze,
zevní rotace v kyčl. kloubu, podíl na flexi

in. N. obturatorius

· m. adduktor magnus

nejhlouběji uložený sval. Od tuber
ischadicum, ramus ossis ischii, a
ramus ossis pubis, linea aspera
až mediální epikondylus femuru

Svaly bérce

Ventrální skupina -
n. peroneus

m. tibialis anterior

m. extensor digitorum longus

Condylus lateralis tibiae
Lat. Ep. Fibulae

5 sáček - dorzální aponéuróza prstů

Extenze prstů, dorzální flexe nohy, pronace

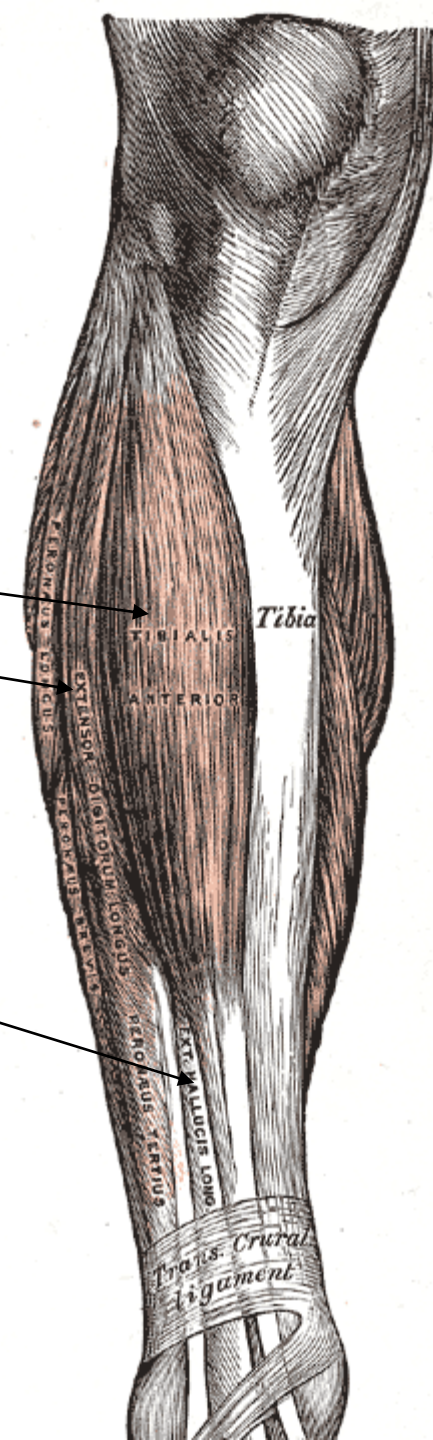
m. extensor hallucis longus

Extenze nohy
Začátek
Podělná klenba nožní
Střední část fibuly

konec

Distální článek palce

Extenze palce, dorzální flexe nohy

Dorzální skupina skupina - povrchová

m. triceps surae

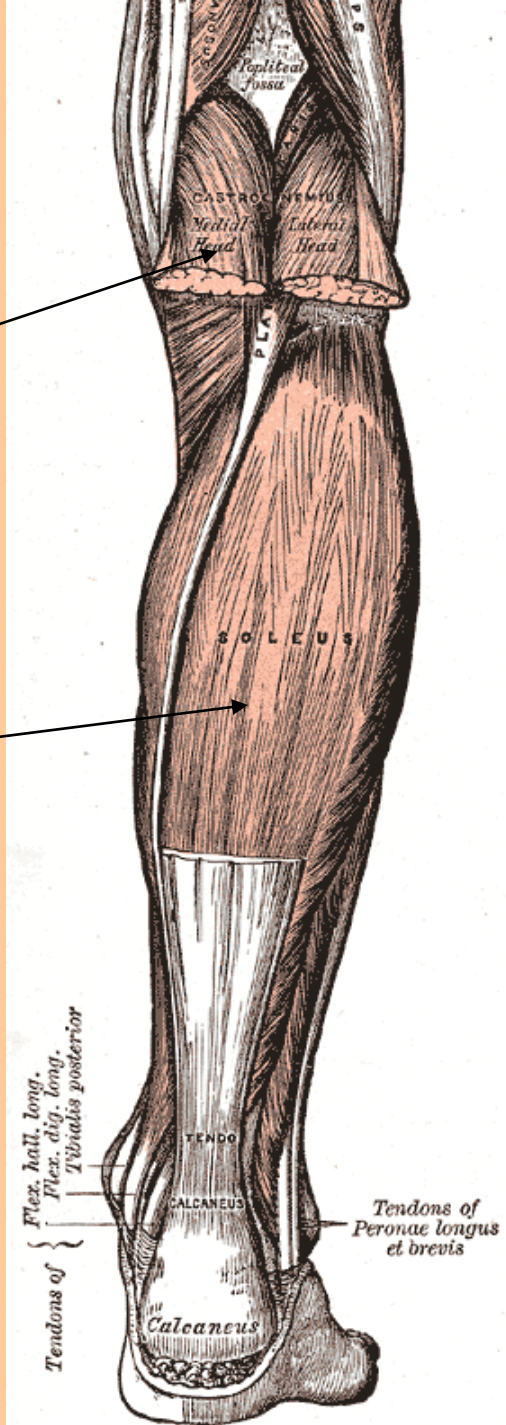
m. gastrocnemius

dvě hlavy ohraničující fossa poplitea
ep. med. et lat. fib.
tendo achillei

m. soleus

(šikmý sval lýtkový)
caput fibulae a zadní plocha tibie
tuber calcanei

n. tibialis

Dorzální skupina

- hluboká

m. ~~tibialis posterior~~ flexor hallucis longus

Od membr. Interos. memb. int.

Šlachy jde na vnější kotník pod retinaculum flexorum

Na lig calcaneonaviculare a báze metatarzů

Flexe palce a plantární flexe nohy

Podélná klenba

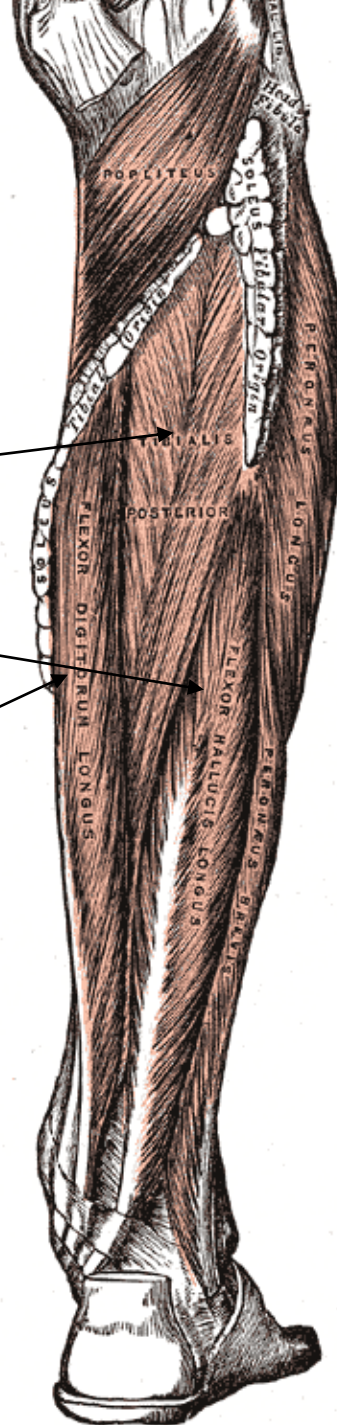
Flexe nohy, supinace

m. flexor digitorum longus

Od zadní plochy tibie, pod ret. Flex.

Dělí se na 4 šlachy pro 2.-5. prst

Plantární flexe, supinace, tiskne prsty k podložce při chůzi

Laterální skupina

m. peroneus longus

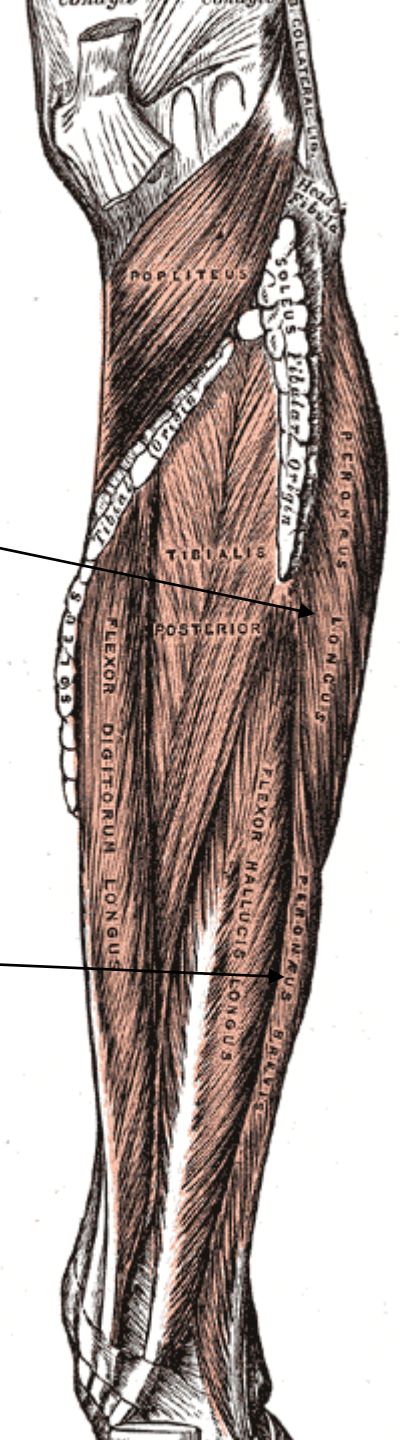
Od horní poloviny fibuly
Pod maleolus lateralis na bázi
palcového metatarzu

Flexe, pronace, abdukce
Udržování příčné klenby
nožní

m. Peroneus brevis

Od horní poloviny fibuly
Báze malíkového metatarzu

Plantární flexe, podélná klenba

Svaly nohy

- Dorzální skupina: extenzory palce a prstů
- Plantární skupina:
  - svaly palce: flexory, abd. + add.
  - svaly malíku: abduktro, flexor, oponens
- Středí skupina: mm. interossei, lumbricales, flexor digitorum brevis

Klenba nožní

High Arch

Normal Arch

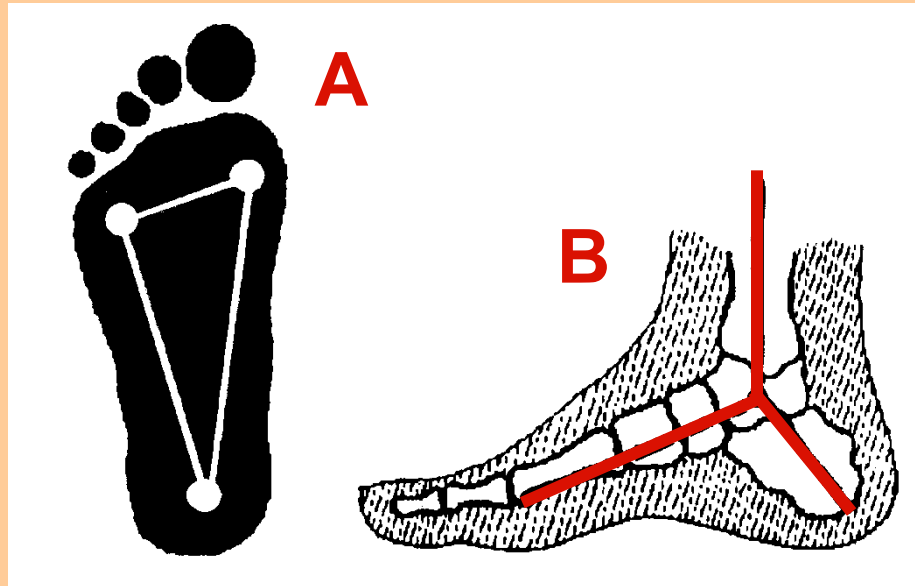
Flat Arch

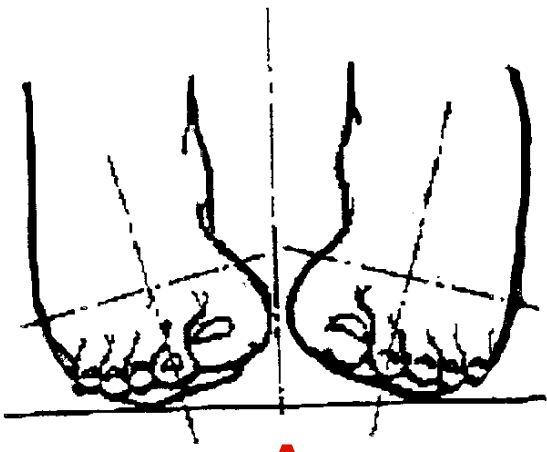
Schéma zatížení nohy

SATICKÝ TROJÚHELNÍK:

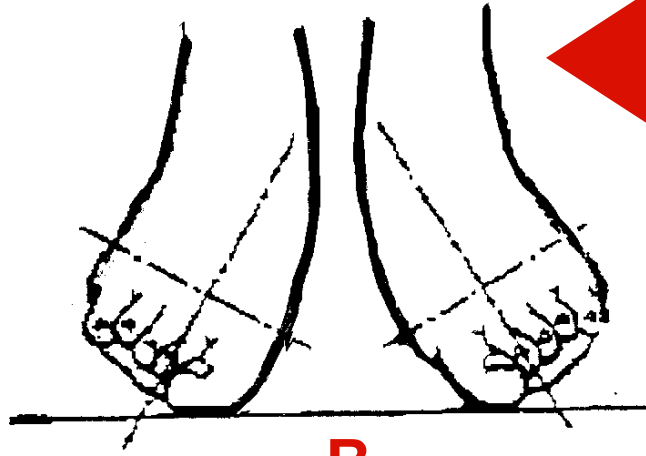

A – rozložení zatížení na plosce nohy
B – zatížení nohy ve stoji

**Pohyby nohou kolem
podélné a svislé osy**

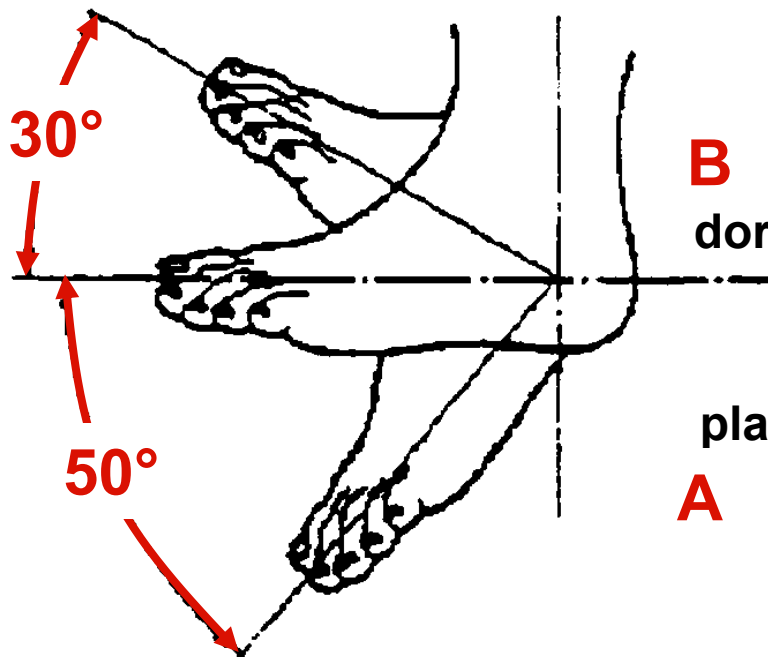
A

B

**A – supinace a
addukce**

**B – pronace a
abdukce**

B

dorsální flexe

A

plantární flexe

